

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

Konstitutionsutskottet konstaterar att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser under flera år förbättrats och ger en formellt korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. Överlag har redogörelsen blivit mer utförlig än tidigare i fråga om pågående och planerade åtgärder med anledning av riksdagsskrivelser som inte slutredovisas. Utskottet framhåller vikten av att regeringen redovisar sin bedömning av när riksdagsskrivelser antas bli slutbehandlade.

En fråga som tas upp i yttranden från andra utskott är vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att hörsamma riksdagens tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet delar denna uppfattning.

Utskottet tar också upp vissa frågor om tillkännagivanden och relationen mellan riksdagen och regeringen.

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen.

Riksdagsstyrelsens redogörelse 2015/16:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	7
Regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser.....	7
Skrivelsen.....	7
Yttranden från andra utskott.....	15
Tidigare behandling	22
Översikt av behandlingen av riksdagsskrivelser och tillkännagivanden 1991/92–2015/16.....	24
Utskottets ställningstagande.....	30
Frågor om tillkännagivanden och relationen mellan riksdagen och regeringen.....	32
Skrivelsen.....	32
Kartläggning	32
Riksdagen, regeringen och normgivningsmakten	33
Utskottets bedömning	38
Riksdagsstyrelsens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser	40
Redogörelsen.....	40
Tidigare behandling	41
Utskottets ställningstagande.....	41
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	42
Skrivelse 2015/16:75	42
Redogörelse 2015/16:RS4.....	42
<i>Bilaga 2</i>	
Skatteutskottets yttrande 2015/16:SkU9y	43
<i>Bilaga 3</i>	
Försvarsutskottets yttrande 2015/16:FöU3y	51
<i>Bilaga 4</i>	
Socialutskottets yttrande 2015/16:SoU4y	54
<i>Bilaga 5</i>	
Kulturutskottets protokollsutdrag 2015/16:25	59
<i>Bilaga 6</i>	
Utbildningsutskottets yttrande 2015/16:UbU5y	61
<i>Bilaga 7</i>	
Trafikutskottets yttrande 2015/16:TU3y	65
<i>Bilaga 8</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2015/16:MJU4y	82
<i>Bilaga 9</i>	
Näringsutskottets protokollsutdrag 2015/16:19	86
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Antal kungjorda grundförfattningar samt antal och andel kungjorda EU-grundförfattningar under perioden 2001–2015.....	9

Tabell 2 Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser per riksmöte	10
Tabell 3 Antal redovisade samt antal och andel ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92–2015/16	25
Tabell 4 Antal och andel slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2014/15	27
Tabell 5 Sista vidtagna åtgärd från regeringen m.fl. som lett till slutbehandling av tillkännagivanden, 1995/96–2015/16, andelar uttryckt i procent.....	29

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser

Riksdagen lägger skrivelse 2015/16:75 till handlingarna.

2. Riksdagsstyrelsens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser

Riksdagen lägger redogörelse 2015/16:RS4 till handlingarna.

Stockholm den 24 maj 2016

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Annicka Engblom (M), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Maria Abrahamsson (M), Jonas Gunnarsson (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Patrick Reslow (M), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Mathias Sundin (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD) och Emilia Töyrä (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringens skrivelse 2015/16:75 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen överlämnades till riksdagen den 22 mars 2016.

Riksdagsstyrelsens redogörelse 2015/16:RS4 med redogörelse för behandlingen under 2015 av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen överlämnades till riksdagen den 23 februari 2016.

Kammaren beslutade den 23 mars respektive den 24 februari 2016 att hänvisa regeringens skrivelse respektive riksdagsstyrelsens redogörelse till konstitutionsutskottet för beredning.

Motionstiderna för skrivelsen respektive redogörelsen löpte ut den 6 april 2016 respektive den 9 mars 2016. Någon följdmotion har inte väckts med anledning av redogörelsen eller skrivelsen.

Konstitutionsutskottet beslutade den 5 april 2016 att anmoda övriga utskott att senast den 26 april 2016 yttra sig över regeringens skrivelse och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde. Skatteutskottet, försvarsutskottet, socialutskottet, utbildningsutskottet, trafikutskottet och miljö- och jordbruksutskottet har lämnat yttranden. Kulturutskottet och näringsutskottet har yttrat sig genom protokollsutdrag. Yttrandena och protokollsutdragen finns i bilagorna 2–9. Övriga utskott beslutade att inte yttra sig.

Bakgrund

Sedan 1961 har regeringen lämnat redogörelser till riksdagen för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens olika beslut. Enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen (RO) ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

Sedan slutet av 1990-talet har behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen (tidigare talmanskonferensen) redovisats för riksdagen. Riksdagsstyrelsen ska enligt tilläggsbestämmelse 9.17.3 RO årligen i en redogörelse redovisa vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen.

Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelse 2015/16:75 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i

riksdagens skrivelser till regeringen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen regeringsbeslut under tiden den 1 januari–31 december 2015.

I redogörelse 2015/16:RS4 redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen beslut av riksdagsstyrelsen m.m. under 2015.

Utskottets överväganden

Regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Skrivelsen

Negativa tillkännagivanden

Regeringen anför i skrivelsen att det under riksmötet 2014/15 lämnades flera tillkännagivanden till regeringen som innebär att regeringen bör avstå från att vidta åtgärder (t.ex. rskr. 2014/15:125, rskr. 2014/15:267, rskr. 2014/15:268 och rskr. 2014/15:86). Sådana tillkännagivanden kallas ibland för negativa tillkännagivanden. Tillkännagivanden med denna innebörd har tidigare inte förekommit i någon större utsträckning. Frågan om negativa tillkännagivanden uppmärksammades av konstitutionsutskottet i ett granskningsärende under våren 2015. Konstitutionsutskottet ansåg att det fanns anledning för utskottet att i ett annat sammanhang ta upp frågeställningar om tillkännagivanden av olika slag och hanteringen av dessa (bet. 2014/15:KU20 s. 79). Regeringen vill för sin del framhålla följande.

Det kan inledningsvis konstateras att det visserligen inte finns någon konstitutionell skyldighet för regeringen att följa ett tillkännagivande från riksdagen, dvs. tillkännagivanden är inte rättsligt bindande. Den konstitutionella praxis som har vuxit fram i fråga om tillkännagivanden innebär dock att utgångspunkten bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Men om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål, bör den underrätta riksdagen om detta inom den eventuella tidsgräns som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till varför regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör redovisas.

Ett tillkännagivande som innebär att regeringen inte ska utreda eller lämna förslag i en viss fråga kan uppfattas som att riksdagen försöker begränsa regeringens styrande funktion (jfr 1 kap. 6 § regeringsformen). Enligt regeringens mening är redan risken för detta olycklig. Ett sådant tillkännagivande kan också ifrågasättas utifrån bestämmelserna i 4 kap. 4 § regeringsformen, som föreskriver att regeringen får väcka förslag i fråga om allt som kan komma under riksdagens prövning, om inte annat anges i regeringsformen.

När det gäller frågan om något bör utredas eller inte brukar det framhållas att regeringen förfogar över kommittéväsendet. Detta är en förutsättning för

att regeringen ska kunna ta fram förslag som är beredda enligt 7 kap. 2 § regeringsformen och därigenom fullfölja sin styrande funktion och lämna förslag till riksdagen. Det kan visserligen framstå som obehövt att utreda en fråga om det står klart att regeringen inte har parlamentariskt stöd för ett visst förslag. Även om en regering inte har parlamentariskt stöd för ett förslag kan det dock ha ett värde att utreda frågan i ett vidare perspektiv och därigenom få den allsidigt belyst. Detta kan i sin tur leda fram till ett förslag som kan godtas av en majoritet i riksdagen (jfr bet. 2014/15:KU20, bil. B1, s. 11). Mot denna bakgrund bör regeringens utrymme att utreda en viss fråga lämnas orört.

Vad därefter beträffar regeringens möjligheter att lämna förslag kan det noteras att en av regeringens grundlagsreglerade funktioner är just att väcka förslag i riksdagen. Förutom att riksdagen genom ett tillkännagivande med innebörden att regeringen inte ska lämna förslag i ett visst hänseende kan sägas begränsa den funktionen, skapar detta osäkerhet om hur länge en sådan begränsning gäller – ett riksmöte, en mandatperiod eller till dess att riksdagen beslutar något annat?

Sammanfattningsvis anser regeringen att den – till skillnad från vad som i övrigt gäller enligt konstitutionell praxis – inte ska behöva ha som utgångspunkt att tillgodose ett tillkännagivande om att inte utreda en viss fråga eller inte lämna ett visst förslag till riksdagen. Naturligtvis står det dock regeringen fritt att ändå följa ett sådant tillkännagivande.

Regelbeståndet

I skrivelsens avsnitt 5 (s. 216 f.) redovisas uppgifter om regelbeståndet. Antalet gällande grundförfattningar per den 1 mars 2016 var 4 118. Av dessa var 1 428 lagar. Motsvarande siffror per den 1 mars 2015 var 4 033, varav 1 396 lagar. Antalet kungjorda grund- och ändringsförfattningar i Svensk författningssamling (SFS) under 2015 var 1 074, jämfört med 1 589 under 2014, 1 178 under 2013 och 1 001 under 2012. Av de författningar som kungjordes 2015 var 149 grundförfattningar (39 lagar och 110 förordningar m.m.).

Under 2015 genomfördes EU-direktiv i 66 ändringsförfattningar (37 lagar och 29 förordningar) och 1 ny grundförfattning (1 förordning), att jämföra med 57 ändringsförfattningar och 13 nya grundförfattningar under 2014 och 71 respektive 15 under 2013.

Antalet rubriker i myndigheternas regelförteckningar den 31 december 2015 har beräknats till ca 8 200, vilket innebär ett oförändrat antal regelrubriker jämfört med 2014. Uppgifterna i myndigheternas regelförteckningar är emellertid något osäkra.

Andelen EU-relaterade författningar

Sedan våren 2010 (bet. 2009/10:KU21 s. 23) redovisar konstitutionsutskottet vissa uppgifter från regeringens skrivelse om antalet kungjorda författningar

och andelen kungjorda grundförfattningar genom vilka EU-direktiv har genomförts (nedan EU-grundförfattningar).

Av tabell 1 nedan framgår att under perioden 2001–2015 var en knapp femtedel av samtliga kungjorda grundförfattningar författningar genom vilka EU-direktiv genomfördes. För samma period gäller att drygt en fjärdedel av alla nya lagar som kungjordes hade sin grund i genomförande av EU-direktiv. Andelen kungjorda grundförfattningar som har sin grund i EU-direktiv har varierat kraftigt över åren.

Tabell 1 Antal kungjorda grundförfattningar samt antal och andel kungjorda EU-grundförfattningar under perioden 2001–2015

År då författningarna kungjordes	Antal kungjorda grundförfattningar (<i>varav lagar</i>)	Antal kungjorda EU- grundförfattningar (<i>varav lagar</i>)	Andel kungjorda EU- grundförfattningar† (<i>varav lagar</i>)
2001	136 (37)	17 (3)	13 (8)
2002	129 (27)	20 (7)	16 (26)
2003	135 (41)	25 (11)	19 (27)
2004	136 (38)	37 (15)	27 (40)
2005	162 (42)	32 (14)	20 (33)
2006	178 (59)	85 (33)	48 (56)
2007	347 (28)	76 (12)	22 (43)
2008	160 (49)	48 (20)	30 (41)
2009	207 (52)	43 (8)	21 (15)
2010	189 (65)	22 (9)	12 (14)
2011	173 (32)	28 (14)	16 (44)
2012	118 (28)	10 (5)	9 (18)
2013	126 (36)	15 (7)	12 (19)
2014	126 (50)	13 (5)	10 (10)
2015	149 (39)	1 (0)	1 (0)
Totalt	2 471 (623)	472 (163)	19 (26)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av skrivelse 75 åren 2001/02–2015/16. Användbara data finns endast tillgängliga från 2001.

† Andelen uttrycks i procent.

När det gäller ändringsförfattningarna, som inte tas upp i detalj här, kan det nämnas att antalet kungjorda ändringsförfattningar per år under perioden 2001–2015 i genomsnitt ligger något under 1 250. Den högsta noteringen infaller 2010 (1 887 kungjorda ändringsförfattningar) och den lägsta 2012 (883 kungjorda ändringsförfattningar). Andelen ändringsförfattningar genom vilka EU-direktiv genomförts uppgår under perioden 2001–2015 till drygt 7 procent med stora årliga variationer (exempelvis var andelen EU-relaterade ändringsförfattningar drygt 15 procent 2009 och knappt 6 procent 2011).

Riksdagsskrivelserna

Regeringens redogörelse är knuten till de skrivelser där riksdagen meddelar regeringen sina beslut. Redogörelsen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre

riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen.

Äldre respektive ej slutbehandlade riksdagsskrivelser

I skrivelsens avsnitt 3 (s. 189 f.) finns ett kronologiskt register över de riksdagsskrivelser som redovisas. Den äldsta riksdagsskrivelsen som redovisas är från riksmötet 1997/98 med ett tillkännagivande om övriga konkurrensfrågor (bet. 1997/98:SoU25 mom. 10, rskr. 289). Regeringen inleder sin redogörelse för behandlingen av riksdagsskrivelsen med att redovisa att i regleringsbrevet för budgetåret 2003 avseende Konkurrensverket gav regeringen Konkurrensverket i uppdrag att närmare analysera konkurrensen på marknaden för tandvård och orsakerna till de brister som konstaterats (skr. 2015/16:75 s. 47 f.). I skrivelsen redovisas också rapporter från Statskontoret 2009 och 2014. Regeringen bedömer att landstingens ekonomiska redovisning av folktandvården i väsentliga delar är tillfredsställande. I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1, utg.omr. 9, s. 60) redogjorde regeringen för vad som tidigare sagts. Vidare angavs att avsikten är att fortsatt följa utvecklingen av landstingens redovisning samt att regeringen därmed ansåg att tillkännagivandet var slutbehandlat. Skrivelsen uppges nu vara slutbehandlad.

I följande tabell redovisas hur många riksdagsskrivelser som redovisas som ej slutbehandlade i skrivelse 2015/16:75.

Tabell 2 Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser per riksmöte

Riksmöte	Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser	Riksmöte	Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser
1999/2000	1	2007/08	1
2000/01	0	2008/09	1
2001/02	2	2009/10	7
2002/03	0	2010/11	14
2003/04	1	2011/12	10
2004/05	3	2012/13	16
2005/06	5	2013/14	40
2006/07	1	2014/15	57

Källa: Kronologiskt register i skrivelse 2015/16:75 s. 189 f.

Från det nu pågående riksmötet 2015/16 fram till juluppehållet kvarstår 24 riksdagsskrivelser som ej slutbehandlade. Totalt är 183 riksdagsskrivelser i skrivelse 2015/16:75 ej slutbehandlade.

Den äldsta ännu inte slutbehandlade riksdagsskrivelsen är från riksmötet 1999/2000 med ett tillkännagivande om samlad redovisning av jaktfrågor (bet. 1999/2000:MJU17 mom. 24 rskr. 253). I regeringens skrivelse hänvisas bl.a. till utredningsbetänkanden från 2005 (skr. 2015/16:75 s. 132 f.). En promemoria där reglerna om småviltjakten i fjällen ses över remitterades under hösten 2015. Regeringen kommer att ta slutlig ställning efter att ha tagit del av remissinstansernas synpunkter. Det redovisas också att frågorna tas upp i

andra tillkännagivanden, bl.a. betänkande 2014/15:MJU9 (rskr. 2014/15:154). Ärendet bereds vidare.

Konstitutionsutskottets område

I skrivelsen redovisas 23 riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från konstitutionsutskottet från riksmötena 2001/02–2015/16. Av dessa redovisas 12 riksdagsskrivelser som slutbehandlade och 11 som ej slutbehandlade.

Nedan redovisas de riksdagsskrivelser som avser tillkännagivanden. Först redovisas de 14 tillkännagivanden som ej slutbehandlats, därefter de 6 tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade.

Ej slutbehandlade tillkännagivanden inom konstitutionsutskottets område

Den äldsta ej slutbehandlade riksdagsskrivelsen på konstitutionsutskottets område gäller ett tillkännagivande om *ett utvidgat grundlagsskydd för ny kommunikation som sker med elektromagnetiska vågor* (bet. 2001/02:KU21 mom. 1, rskr. 233). Regeringen redovisar att delar av Yttrandefrihetskommitténs betänkande En översyn av tryck- och yttrandefriheten (SOU 2012:55) har lett till en proposition (prop. 2013/14:47). Regeringen tillsatte under 2014 en ny parlamentariskt sammansatt kommitté (dir. 2014:97) vars uppdrag omfattar bl.a. det som tillkännagivandet avser. Kommittén, som har antagit namnet Mediegrundlagskommittén, ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 september 2016.

När det gäller tillkännagivandet om *dröjsmål hos myndigheter* (bet. 2004/05:KU14 mom. 6, rskr. 153) anför regeringen att det i svensk praxis under flera år har utvecklats en rätt till skadestånd för enskilda vid överträdelse av Europakonventionen. Det kan t.ex. vara fråga om kränkningar av rätten till en rättegång inom skälig tid. Europadomstolen anser numera att denna möjlighet till ersättning är så etablerad i svensk rätt att den kan utgöra ett effektivt rättsmedel som gottgör en överträdelse av Europakonventionen. Vidare har Förvaltningslagsutredningen sett över bestämmelserna i förvaltningslagen (1986:223) och lämnat förslag till en ny lag (SOU 2010:29). I betänkandet behandlas bl.a. frågan om vilka åtgärder som kan vidtas för att komma till rätta med alltför långa handläggningstider hos myndigheterna. Betänkandet har remissbehandlats. Arbete pågår med en lagrådsremiss om en ny förvaltningslag, där denna fråga kommer att ingå. Det är ett omfattande och komplext lagstiftningsärende. Avsikten är att en proposition ska kunna överlämnas till riksdagen under 2016.

I fråga om tillkännagivandet om *evenemangslista* (bet. 2011/12:KU16 mom. 1, rskr. 224) framgår av skrivelsen att Myndigheten för radio och tv (nuvarande Myndigheten för press, radio och tv) i november 2013 redovisade sitt regeringsuppdrag om att analysera och föreslå hur en evenemangslista kan utformas. Förslaget har remissbehandlats, och i budgetpropositionen för 2015 (utg.omr. 17, s. 45) har regeringen redogjort för ärendets beredning så långt. Därefter har regeringen i budgetpropositionen för 2016 (utg.omr. 17 s. 39)

aviserat ytterligare åtgärder i beredningen av ärendet med anledning av ett andra tillkännagivande av riksdagen i frågan (bet. 2013/14:KU28, rskr. 2013/14:230, se nedan).

När det gäller tillkännagivandena om *regionalt utvecklingsansvar i Västmanlands, Västernorrlands och Norrbottens län* (bet. 2013/14:KU30 mom. 2 a och b, rskr. 158) konstaterar regeringen att ansökningar om att få överta det regionala utvecklingsansvaret har inkommit från landstingen i Uppsala, Västmanland, Västernorrland respektive Norrbottens län. Regeringen avser att behandla ansökningarna samlat och planerar att lämna en proposition till riksdagen under våren 2016. I fråga om tillkännagivandet om *en helhetslösning av regionfrågan* (bet. 2013/14:KU30 mom. 4, rskr. 158) anförs att regeringen den 2 juli 2015 fattade beslut om en kommitté som ska föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting (dir. 2015:77). Indelningskommittén (Fi 2015:09) lämnade en delredovisning till regeringen den 29 februari 2016. Kommittén ska senast den 31 januari 2017 lämna ytterligare en delredovisning. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 augusti 2017.

I fråga om tillkännagivandet om *definitionen av en bidragsgivares identitet* (bet. 2013/14:KU35 mom. 4, rskr. 163) framgår av skrivelsen att regeringen den 19 juni 2014 tillsatte en parlamentariskt sammansatt kommitté (dir. 2014:90), vars uppdrag omfattar bl.a. det som tillkännagivandet avser. Regeringen anför att konstitutionsutskottet dock har ansett att inriktningen i direktiven till kommittén i denna del inte överensstämmer fullt ut med tillkännagivandet och förutsatt att regeringen i den fortsatta beredningsprocessen vidtar de åtgärder som behövs för att efterkomma tillkännagivandet (bet. 2014/15:KU21 s. 29). Regeringskansliet (Justitiedepartementet) har med anledning av detta uppmärksammat kommittén på utskottets uttalande.

När det gäller tillkännagivandet om en *evenemangslista* (bet. 2013/14:KU28 mom. 1, rskr. 230) anförs i skrivelsen att regeringen i november 2015 gav Myndigheten för radio och tv i uppdrag att ta fram ett förslag till evenemangslista med villkor om högre befolkningstäthet än vad som tidigare föreslagits. Uppdraget redovisades till Regeringskansliet den 29 februari 2016. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2017.

När det gäller tillkännagivandet om *utredning i fråga om utlämnande av allmänna handlingar* (bet. 2014/15:KU11, mom. 1, rskr. 127) framgår det av skrivelsen att frågan om en utredning för närvarande bereds inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet). Avsikten är att ett uppdrag ska kunna beslutas under våren 2016.

I fråga om tillkännagivandet om *antiziganism, romsk inkludering och inrättande av ett romskt förvaltningsområde* (bet. 2014/15:KU16 mom. 1, rskr. 156) anför regeringen att flera satsningar mot antiziganism pågår; bl.a. arbetar Kommissionen mot antiziganism med olika insatser t.o.m. den 20 maj 2016. Det gäller t.ex. framtagandet och spridningen av ett utbildningsmaterial

baserat på vitboken om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet (Ds 2014:8). Insatser pågår även inom ramen för regeringens strategi för romsk inkludering (skr. 2011/12:56). Riksdagen har beslutat om budgetpropositionen för 2016 där regeringen föreslog en ökning av anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer med 13 miljoner kronor. Samma årliga ökning beräknas under 2017–2019. Syftet är att fortsätta arbetet med strategin för romsk inkludering. Arbetet med att tillgodose riksdagens tillkännagivande om fortsatta satsningar för bekämpandet av antiziganism och för romsk inkludering kommer därmed att fortsätta under perioden 2016–2019.

När det gäller tillkännagivandet om *personlig integritet* (bet. 2014/15:KU15 mom. 1, rskr. 173) redovisar regeringen att en utredare har haft i uppdrag att ta ställning till om det straffrättsliga skyddet bör kompletteras när det gäller spridning av integritetskränkande uppgifter utanför det grundlagsskyddade området. Utredningsuppdraget har redovisats i betänkandet *Integritet och straffskydd* (SOU 2016:7). Betänkandet har remitterats och remisstiden går ut den 26 maj 2016.

I betänkande 2014/15:KU12 Statens stöd till dagspressen fanns fem tillkännagivanden, varav tre redovisas som ej slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet om *försöksverksamhet med samdistribution av tidningar och post* (bet. 2014/15:KU12 mom. 4, rskr. 195) redovisas att regeringen i december 2015 gav ett uppdrag åt Post- och telestyrelsen. I uppdraget ingår att kartlägga förutsättningarna inom det postala regelverket för att genomföra försöksverksamhet med samdistribution av post och tidningar på det sätt riksdagen förordar samt Post- och telestyrelsens möjligheter att verka för att sådan verksamhet genomförs. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 31 mars 2016.

I fråga om tillkännagivandet om *reklamskatten* (bet. 2014/15:KU12 mom. 5, rskr. 195) redovisas att regeringen i budgetpropositionen för 2016 anger att ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten för bl.a. dagspressen ska tas genom att skatten sänks med motsvarande 20 miljoner kronor fr.o.m. 2017 och med ytterligare 20 miljoner kronor fr.o.m. 2019. Vidare anges att hur det stegvisa avskaffandet ska göras behöver analyseras närmare och att regeringen avser att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag om sänkning av skatten. Inom Finansdepartementet pågår ett arbete med att ta fram en promemoria. Avsikten är att promemorian ska remitteras under första halvåret 2016.

När det gäller tillkännagivandet om *fortsatt behandling av Presstödskommitténs fyra huvudförslag* (bet. 2014/15:KU12 mom. 7, rskr. 195) anförs att regeringen i budgetpropositionen för 2016, utg.omr. 1 (s. 143) har lämnat förslag som omfattar förändrade stödnivåer för hög och medelfrekventa dagstidningar. Efter riksdagens beslut och Europeiska kommissionens godkännande beslutade regeringen den 10 december 2015 om en förordning om ändring i presstödsförordningen (1990:524) (SFS 937).

Regeringen har även i budgetpropositionen för 2016 (utg.omr. 1, s. 148) redovisat sin bedömning om ett nytt utvecklingsstöd för tryckta allmänna nyhetstidningar. Regeringen avser att utfärda en förordning om utvecklingsstöd under förutsättning av Europeiska kommissionens godkännande. Regeringen har vidare i budgetpropositionen för 2016 redogjort för sin avsikt att ta ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten för bl.a. dagspressen och avser att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag om sänkning av skatten. Regeringen har även i budgetpropositionen för 2016, utg.omr. 17, redovisat att regeringen i augusti 2015 tillsatte en utredning om en översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle (N 2015:06) som bl.a. har till uppgift att utreda effekterna av samdistribution av post och tidningar och hur det skulle påverka möjligheterna för marknadstillträde och effektiv konkurrens. Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2016.

Slutbehandlade tillkännagivanden inom konstitutionsutskottets område

I fråga om tillkännagivandet om *annonser i radio och tv* (bet. 2011/12:KU16 mom. 2, rskr. 224) anges att regeringen i december 2013 gav Myndigheten för radio och tv i uppdrag att genomföra en allsidig utvärdering av effekterna av den ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) som genomfördes 2008 och som innebar en ökning av den högsta tillåtna annonstiden till tolv minuter per timme. Uppdraget redovisades den 1 december 2014. I budgetpropositionen för 2016 (utg.omr. 17, s. 162 f.) har regeringen redogjort för resultatet av myndighetens utvärdering och konstaterat att tillkännagivandet därmed är omhändertaget.

När det gäller tillkännagivandet om *snabbare omval* (bet. 2012/13:KU13, rskr. 140) hänvisar regeringen till att den i oktober 2015 tillsatte en särskild utredare (dir. 2015:104, Ju 2015:12). Utredarens uppdrag omfattar bl.a. det som tillkännagivandet avser. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 31 oktober 2016.

I fråga om tillkännagivandet om *presstödet och Presstödsnämnden* (bet. 2014/15:KU1 mom. 5, rskr. 56) anförs i skrivelsen att regeringens hantering av frågorna framgår av propositionen Statens stöd till dagspressen (prop. 2014/15:88), nedan kallad presstödspropositionen, samt av budgetpropositionen för 2016, utgiftsområde 1. Europeiska kommissionen beslutade den 27 november 2015 att godkänna de föreslagna förändringarna av presstödet. Till följd av presstödspropositionen och budgetpropositionen 2016 beslutade regeringen den 28 maj 2015 respektive den 10 december 2015 om förordningar om ändring i presstödsförordningen (1990:524) (SFS 301 respektive 937). Vidare redovisas att Presstödsnämnden har avvecklats och dess uppgifter sedan den 1 juli 2015 överförts till Myndigheten för radio och tv (nuvarande Myndigheten för press, radio och tv), där det har inrättats ett särskilt beslutsorgan för presstödsfrågor.

När det gäller tillkännagivandet om *kommuners deltagande i fristadssystemet* (bet. 2014/15:KU18 mom. 10, rskr. 174) noterar regeringen att vid tiden för tillkännagivandet var en kommuns beslut om att ansöka om

medlemskap i fristädernas internationella nätverk föremål för laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen (1991:900). Det aktuella målet avgjordes den 25 mars 2015 av Kammarrätten i Sundsvall och domen har vunnit laga kraft. Kammarrätten slog fast att det är möjligt för en kommun att vara medlem i fristädernas internationella nätverk och att kommunens beslut inte skulle upphävas. Regeringen har i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 25 avsnitt 3.5.4) mot denna bakgrund bedömt att det inte finns något behov av att göra en översyn av regelverket. Därmed anser regeringen att riksdagens tillkännagivande är omhändertaget.

I betänkande 2014/15:KU12 Statens stöd till dagspressen fanns fem tillkännagivanden, varav två redovisas som slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet om *presstödsförordningens giltighetstid* (bet. 2014/15:KU12 mom. 6, rskr. 195) anförts att Europeiska kommissionen den 27 november 2015 beslutade att godkänna en treårig förlängning av presstödet med de förändringar som framgår av propositionen Statens stöd till dagspressen (prop. 2014/15:88) och budgetpropositionen för 2016 (utg.omr. 1). Regeringen beslutade den 10 december 2015, genom en förordning om ändring i presstödsförordningen (1990:524) (SFS 937), om förlängning av presstödsförordningens giltighetstid t.o.m. den 31 december 2019.

I fråga om tillkännagivandet om *Presstödskommitténs övriga förslag* (bet. 2014/15:KU12 mom. 8, rskr. 195) redovisas att regeringen i budgetpropositionen för 2016 (utg.omr. 1, s. 146) har lämnat förslag om förändrade stödnivåer för lågfrekventa tidningar. Efter riksdagens beslut och Europeiska kommissionens godkännande beslutade regeringen den 10 december 2015 om en förordning om ändring i presstödsförordningen (1990:524) (SFS 937). Genom förordningsändringen trädde förändringarna i kraft den 1 januari 2016.

Yttranden från andra utskott

Skatteutskottets yttrande

Skatteutskottet yttrar sig (2015/16:SkU9y) över de nio riksdagsskrivelser som utskottet medverkat till och som inte slutbehandlats den 31 december 2015.

Skatteutskottet anför att det är angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med erforderlig skyndsamhet och att det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling. När det gäller frågan om en avveckling av reklamskatten konstaterar utskottet att det nu har gått 14 år sedan utskottet föreslog ett tillkännagivande om en sådan avveckling med beaktande av de budgetpolitiska målen. Olika regeringar har i budgetpropositionen för varje år redovisat sina överväganden som inneburit att frågan prioriterats men att det med beaktande av de budgetpolitiska målen inte funnits förutsättningar för en

finansiering av en sådan åtgärd. Riksdagen har i sitt budgetbeslut för respektive år godtagit denna uppfattning och samtidigt i allmänhet avvisat en rad motioner om en omedelbar avveckling av reklamskatten. Det kan således enligt utskottets mening inte hävdas att någon regering skulle ha försummat att hörsamma riksdagens begäran att pröva frågan. Till saken hör också att den nuvarande regeringen och tidigare regeringar har förklarat för riksdagen att hela reklamskatten bör avskaffas. Någon kritik från konstitutionell synpunkt kan enligt utskottets uppfattning nu inte riktas mot någon regering för dess hantering av frågan. Utskottet anser trots detta att det har gått orimligt lång tid sedan riksdagen avgav sitt tillkännagivande och att det nu är angeläget att regeringen slutligen verkställer riksdagens beslut. Det är bra att regeringen nu aviserar ytterligare steg för att avveckla reklamskatten, men utskottet anser att det dessutom borde vara möjligt för regeringen att närmare ange när riksdagsskrivelsen beräknas vara slutbehandlad.

Ett ärende som har tagit alltför lång tid att slutföra är frågan om att införa *tonnageskatt*. Frågan har sin upprinnelse i en riksdagsskrivelse redan våren 2004. Utskottet kan av redogörelserna till riksdagen från tidigare år konstatera att beredningen av frågan om tonnageskatt tidvis fått stå tillbaka för andra angelägna lagstiftningsärenden. Det kan vara en förklaring till den långa handläggningstiden. Utskottet har viss förståelse för detta och anser att det i vart fall saknas skäl att rikta kritik mot den nuvarande regeringen i fråga om handläggningen av denna fråga. Regeringen har aviserat att en proposition ska överlämnas till riksdagen inom kort. Utskottet kan konstatera att regeringens förslag är försenat i förhållande till de tidpunkter som regeringen tidigare aviserat. Enligt vad utskottet fått veta har kommissionens statsstödsprövning av frågan dragit ut på tiden. Eftersom detta är en angelägen fråga utgår utskottet från att regeringen fortsatt behandlar ärendet skyndsamt och att riksdagsskrivelsen inom kort kan vara slutbehandlad.

När det gäller *Öresundsavtalet* beslutade riksdagen i mars 2012 om ett tillkännagivande om att skatteavtalet med Danmark bör förhandlas om i syfte att förbättra balansen mellan bosättningskommun och arbetskommun vid beskattning av gränspendlare i Öresundsregionen. I skrivelsen redovisar regeringen att arbetet med att utvärdera det särskilda avtal mellan Sverige och Danmark från 2003 som reglerar kompensationen för förlorade skatteintäkter för personer som arbetspendlar mellan länderna, den s.k. utjämningsordningen, inte helt har kunnat slutföras. Först när utvärderingen är klar kan ställning tas till om det utjämningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige till sin storlek är tillräckligt för att möjliggöra kompensation för de kostnader för hemkommunerna som pendlarna medför. Regeringen har enligt sin redogörelse under lång tid utvärderat avtalet; utskottet anser därför att regeringen inom kort bör kunna ta ställning i frågan.

I maj 2013 beslutade riksdagen om ett tillkännagivande som innebar att det bör införas ett *krav på kassaregister* för utländska näringsidkare som saknar fast driftställe i Sverige. I skrivelsen anför regeringen att Skatteverket den 12 december 2013 fick i uppdrag att göra en fördjupad analys och presentera ett

bredare underlag för sitt förslag om att näringsidkare ska omfattas av kravet på kassaregister trots att inkomsten från den aktuella försäljningen inte härrör från ett fast driftställe i Sverige. Skatteverket överlämnade i februari 2015 promemorian Förstärkt konkurrens på lika villkor i kontantbranschen. Promemorian har remitterats. Regeringen avser att lämna en proposition under 2016. Utskottet kan konstatera att lång tid har gått sedan Skatteverket överlämnade sin promemoria och anser att regeringen skyndsamt ska överlämna en proposition till riksdagen.

I mars 2015 beslutade riksdagen om ett tillkännagivande om att regeringen snarast ska se över reglerna om *företrädaransvar* och om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård och om bestämmelserna bör ändras. Enligt skrivelsen gav regeringen den 17 september 2015, som ett underlag för regeringens fortsatta arbete, Skatteverket ett uppdrag att redogöra för hur reglerna om företrädaransvar i vissa fall tillämpas. Uppdraget redovisades den 30 november 2015. Enligt skrivelsen bereds ärendet inom Regeringskansliet. Utskottet ser att Skatteverket redovisade uppdraget den 30 november 2015 och utgår från att regeringen snarast tillsätter en utredning som skyndsamt tar fram ett konkret lagförslag.

Skatteutskottet redovisar också tillkännagivanden om noggranna överväganden i fråga om inskränkningar av meddelarfriheten och sekretessbestämmelsernas utformning, om uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler och om ett starkare skydd för våldsutsatta personuppgifter utan att redovisa några kritiska synpunkter. Inte heller rörande en ändring av beställningsbemyndigande och överlåtelse av fastighet anför utskottet några kritiska synpunkter.

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet är i sitt yttrande (2015/16:FöU3y) positivt till att regeringen antingen har vidtagit åtgärder eller påbörjat beredning i de fall då tillkännagivanden ännu inte slutbehandlats.

Utskottet noterar särskilt vad som anges i skrivelsen om behandlingen av tillkännagivandet om en översyn av rekryteringen av deltidsbrandmän (2010/11:FöU2). Utskottet underströk i sina yttranden till konstitutionsutskottet såväl 2014 som 2015 vikten av att regeringen vidtar de beredningsåtgärder som svarar mot riksdagens tillkännagivande. När det gäller deltidsbrandmännen har regeringen ändrat sin bedömning om att momentet skulle vara slutbehandlat. Utskottet välkomnar att regeringen avser att vidta ytterligare åtgärder och att regeringen vid beredningen av frågor om arbetslöshetsersättning vid deltidarbetslöshet kan beakta vad utskottet anför om rekrytering av deltidsbrandmän.

På samma sätt som utskottet framhöll att regeringens åtgärder bör svara mot riksdagens tillkännagivande i ovanstående fråga framhöll utskottet även att regeringens åtgärder när det gäller tillkännagivandet om förbättrad styrning och uppföljning av Försvarsmaktens stöd till samhället bör svara mot

riksdagens krav i dess helhet (bet. 2011/12:FöU2). Utskottet såg förra året positivt på att regeringen redovisade en förbättrad åiterrapportering och uppföljning, men konstaterade att tillkännagivandet även tog sikte på förbättrad styrning av Försvarsmaktens stöd till samhället vid kriser. Regeringen bedömde frågan som slutbehandlad i förra årets skrivelse (skr. 2014/15:75 s. 47). Utskottet konstaterar att det fortfarande finns ett behov av att komplettera tidigare redovisning med uppgifter om vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra styrningen inom området.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet påminner i sitt yttrande (2015/16:SoU4y) om betydelsen av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödigt tidsåtgång när det gäller att vidta åtgärder för att tillgodose riksdagens tillkännagivanden. Om åtgärder drar ut på tiden är det viktigt att regeringen informerar riksdagen om orsakerna till fördröjningen. Utskottet nämner tillkännagivandet i betänkande 2005/06:SoU6 om det ekonomiska ansvaret för den rättspsykiatriska vården. Enligt utskottets tillkännagivande bör regeringen skyndsamt utreda hur hela eller delar av det finansiella ansvaret för den rättspsykiatriska vården skulle kunna övergå till staten samt snarast därefter återkomma till riksdagen i ärendet.

Socialutskottet tar upp behandlingen av tillkännagivandet om vårdvalssystem i primärvården, riksdagsskrivelse 2014/15:125, och poängterar att det är positivt att regeringen beslutat att ta bort Valfärdsutredningens uppdrag om upphävande av kravet på vårdvalssystem i primärvården i enlighet med riksdagens tillkännagivande. Utskottet vill dock i detta sammanhang erinra om att utgångspunkten är att regeringen ska följa de tillkännagivanden som riksdagen beslutar om och att regeringen ska underrätta riksdagen om den inte avser att följa ett tillkännagivande och då ange skälen till det. Varken grundlagsutredningen (SOU 2008:125), som bl.a. utredde frågan om att lagreglera riksdagens möjligheter att besluta om tillkännagivanden, eller konstitutionsutskottet har i något sammanhang diskuterat huruvida det skulle föreligga någon skillnad mellan s.k. negativa tillkännagivanden och andra tillkännagivanden när det gäller regeringens skyldighet att vidta åtgärder med anledning av sådana beslut. Socialutskottet, som är medvetet om att konstitutionsutskottet avser att undersöka frågan närmare i ett generellt och konstitutionellt perspektiv, delar inte regeringens bedömning när gäller regeringens nuvarande ansvar i fråga om att tillgodose tillkännagivandet i riksdagsskrivelse 2014/15:125.

I en avvikande mening (S, MP, V) anför att man avvaktar konstitutionsutskottets slutsatser och därför avstår från att ta ställning i frågan om tillkännagivanden där riksdagen begränsar regeringens möjligheter att utreda en viss fråga eller dess rätt att väcka förslag.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, tar upp ett tillkännagivande från mars 2015 om att en blocköverskridande och parlamentariskt sammansatt utredning av radio- och tv-avgiften bör komma till stånd i god tid inför nästa tillståndsperiod 2020 (bet. 2014/15:KrU4, rskr. 2014/15:157). Det är angeläget att en sådan utredning som förutsätts i tillkännagivandet påbörjas. Utskottet finner det anmärkningsvärt att regeringen inte presenterat i vart fall en tidsplan för det kommande arbetet.

Ledamöterna från Socialdemokraterna och Miljöpartiet anmälde en avvikande mening och konstaterar att det finns god tid att tillsätta en utredning.

Utbildningsutskottets yttrande

Utbildningsutskottet anser i sitt yttrande (2015/16:UbU5y) att redogörelsen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats.

När det gäller riksdagsskrivelse 2010/11:176 om fördjupad samverkan inom forskning, utbildning och innovation – hållbar energi punkten e vill dock utskottet anföra följande. Bemyndigandet om kapitaltillskott till KIC InnoEnergy SE som riksdagen ställde sig bakom uppgår till högst 11 520 000 kronor under perioden 2011–2016. Regeringen har i regleringsbrevet för åren 2011–2016 tillåtit de båda lärosätena att göra kapitaltillskott om totalt 12 020 000 kronor. En differens som uppgår till 500 000 kronor finns således när beloppet i bemyndigandet jämförs med summan av de kapitaltillskott som får göras enligt regleringsbrevet. Detta innebär att regeringen fattat beslut i regleringsbrevet om ett totalbelopp för kapitaltillskott till KIC InnoEnergy SE som inte är oväsentligt större än det bemyndigande om kapitaltillskott som riksdagen godkänt. De rent faktiskt genomförda kapitaltillskotten från lärosätena innebär att bemyndigandet enligt uppgift från Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) totalt överskridits med endast 36 078 kronor. Utskottet vill i det sammanhanget betona vikten av att administrativa rutiner finns på plats i Regeringskansliet och följs för att säkerställa att bemyndiganden om kapitaltillskott från riksdagen inte överskrids. Utskottet noterar att regeringen överväger att i samband med kommande förslag till riksdagen om höständringsbudget för 2016 lämna ett förslag om höjt bemyndigande för ändamålet. Utskottet utgår från att regeringen vidtar lämpliga åtgärder med anledning av det nu anförda.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet anser i sitt yttrande (2015/16:TU3y) att redogörelsen som lämnats, med undantag för tillkännagivandet om Bromma flygplats, i allt väsentligt är korrekt och att den ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats. Således har trafikutskottet med nämnda undantag inga invändningar mot regeringens formella redovisning av de beslut som riksdagen har fattat. För vissa tillkännagivanden som fortfarande

är under beredning konstaterar dock utskottet att redovisningen av hanteringen är tämligen innehållslös, t.ex. i fråga om samhällsuppdrag (rskr. 2013/14:373).

Utskottet konstaterar att det finns nio skrivelser från riksmötet 2013/14 som ännu inte är avslutade. Antalet skrivelser som tillhör den äldre kategorin kommer dessutom att öka till nästa års redogörelse. Utskottet noterar också i sammanhanget att utskottets äldsta skrivelse som ännu inte har slutbehandlats är från riksmötet 2004/05.

Det är enligt utskottets mening angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant. Utskottet vill också framföra att det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när ett ärende som är under behandling kan tänkas vara avslutat.

Det bör också noteras att det förekommer mer omfattande tillkännagivanden som innehåller olika delmoment, t.ex. det som görs i betänkande 2013/14:TU7 om it och miljön (rskr. 2013/14:32) och betänkande 2013/14:TU20 om åtgärder inom sjöfarten (rskr. 2013/14:374). Utskottet förutsätter att regeringen vid behandlingen av tillkännagivanden även beaktar samtliga sådana eventuella delmoment.

Utskottet anser att det är anmärkningsvärt att regeringen har avslutat tillkännagivandet om Bromma flygplats (rskr. 2014/15:144) trots att regeringen agerat i strid med dess innebörd. Regeringen redogör i skrivelse 2015/16:75 för att den genom att begränsa uppdraget till samordnaren har tagit ställning och agerat för att Bromma flygplats inte ska läggas ned. Utskottet konstaterar dock att regeringsbeslutet om att ändra uppdraget saknar ställningstagande och agerande för att Bromma flygplats inte ska läggas ned. Av samordnarens rapport som offentliggjordes i april 2016 framgår trots det ändrade uppdraget att han anser att Bromma flygplats inte har någon framtid efter 2038. Det står också i motsättning till vad ansvariga statsrådet Mehmet Kaplan framförde i medierna i december 2015 om att samordnaren med det nya uppdraget inte alls får undersöka frågan om Bromma flygplats framtid. Utskottet noterar vidare med oro att infrastrukturminister Anna Johansson i samband med att samordnarens rapport presenterades i april 2016 framförde i medierna att hon ser flera fördelar med att samla flygtrafiken på Arlanda, vilket är i linje med samordnarens uppfattning.

Regeringens bedömning att ärendet är slutbehandlat är därför enligt utskottets mening felaktig, och utskottet motsätter sig den. Detta är mycket otillfredsställande, inte minst mot bakgrund av att frågan om Bromma flygplats är av central betydelse för människor och företag i hela Sverige. Utskottet vill i sammanhanget också påminna om att riksdagens starka åsikt i denna fråga underströks med all önskvärd tydlighet redan i december 2014 med tillkännagivandet om en förhandlingsperson för citynära flygplatser (rskr. 2014/15:86).

Utskottet vill även framföra sin uppfattning om regeringens ställningstagande när det gäller s.k. negativa tillkännagivanden och regeringens avisering om att den avser att avsluta tillkännagivandet om en

förhandlingsperson för avveckling av citynära flygplatser (rskr. 2014/15:86) delvis med hänvisning till att det är ett negativt tillkännagivande. Utskottet anser att regeringen genom uttalandena i skrivelse 2015/16:75 på ett olämpligt sätt föregriper det arbete som konstitutionsutskottet inlett om negativa tillkännagivanden. I hittillsvarande konstitutionella praxis görs ingen skillnad mellan olika typer av tillkännagivanden. Regeringens uttalande bryter alltså mot en konstitutionell praxis som alla partier hittills har stått bakom, vilket är anmärkningsvärt. Utskottet ifrågasätter om det finns någon praktisk skillnad mellan negativa och positiva tillkännagivanden. Ett tillkännagivande om att inte utreda Bromma flygplats avveckling har enligt utskottets åsikt samma praktiska innebörd som ett tillkännagivande om att bevara Bromma flygplats.

I en avvikande mening (S, MP och V) anförs att tillkännagivandet om Bromma flygplats (rskr. 2014/15:144) har hanterats på ett tillfredsställande sätt genom att uppdraget till samordnaren för Bromma flygplats ändrades i december 2015. I fråga om tillkännagivanden instämmer ledamöterna som har avgivit den avvikande meningen med regeringen i att det är viktigt att inte begränsa regeringens grundlagsreglerade styrande funktion.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet anser i sitt yttrande (2015/16:MJU4y) att redogörelsen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats. Således har miljö- och jordbruksutskottet inga invändningar mot regeringens formella redovisning av de beslut som riksdagen fattat.

Utskottet kan konstatera att regeringens redovisning för 2015 visar att det finns 26 tillkännagivanden som ännu inte har slutbehandlats. Utskottet noterar att utskottets äldsta skrivelse som ännu inte har slutbehandlats är från riksmötet 1999/2000. Det är enligt utskottets mening angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med tillräcklig skyndsamhet och att de handläggs samvetsgrant.

Utskottet nämner tillkännagivandena i riksdagsskrivelse 2014/15:128 om översyn av strandskyddet och riksdagsskrivelse 2014/15:154 om en viltmyndighet. I skrivelse 2015/16:75 redovisar regeringen när det gäller tillkännagivandet om översyn av strandskyddet att Strandskyddsdelegationen i december 2015 redovisade sitt betänkande Strandskyddet i praktiken (SOU 2015:108) till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Ärendet bereds vidare i Regeringskansliet. När det gäller tillkännagivandet om en viltmyndighet redovisar regeringen att Jaktlagsutredningen presenterade sitt delbetänkande Viltmyndighet – jakt och viltförvaltning i en ny tid (SOU 2013:71) i oktober 2013. Betänkandet har remitterats och bedömningen är att vissa aspekter kring en eventuell ny myndighet kräver ytterligare utredning. Frågorna håller på att analyseras.

Utskottet vill betona att det är angeläget att dessa tillkännagivanden hanteras skyndsamt och att regeringen återkommer till riksdagen under innevarande år.

I en avvikande mening (S, MP, V) anförs att det är positivt att regeringen nu hanterar tillkännagivanden som härrör från riksdagsskrivelser långt tillbaka i tiden så att dessa kan avslutas. När det gäller tillkännagivandena i riksdagsskrivelse 2014/15:128 om översyn av strandskyddet och riksdagsskrivelse 2014/15:154 om en viltmyndighet är detta nyligen beslutade tillkännagivanden och regeringen har i skrivelse 2015/16:75 redovisat att arbete pågår på dessa områden.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet, som har yttrat sig genom protokollsutdrag, har inte något att invända mot regeringens redogörelse i skrivelsen i de delar som rör utskottet. Utskottet vill i detta sammanhang dock återigen påminna om betydelsen av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att hörsamma riksdagens tillkännagivanden. Det är angeläget att regeringen lämnar fullgod information i redogörelsen om orsakerna till fördröjningen i de fall det trots allt blir en fördröjning. För näringsutskottets del gäller detta särskilt tillkännagivandet i betänkande 2008/09:NU11 om att regeringen bör utvärdera lagstiftningen för civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område.

Tidigare behandling

När det gäller regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden har konstitutionsutskottet framhållit att utgångspunkten, i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram, bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – när sådan anges – som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12:KU21).

En mer utförlig redogörelse för utskottets tidigare ställningstaganden finns i t.ex. förra årets betänkande över skrivelse 75, betänkande 2014/15:KU21 s. 16 f. En redogörelse finns också i konstitutionsutskottets yttrande 2015/16:KU7y till utbildningsutskottet.

I behandlingen av skrivelse 2014/15:75 konstaterade utskottet att regeringens redogörelse under flera år hade förbättrats och med enstaka undantag gav en fullständig och korrekt bild av riksdagens skrivelser och tillkännagivanden (bet. 2014/15:KU21 s. 27 f.). I likhet med tidigare år såg konstitutionsutskottet positivt på denna utveckling och förutsatte att redogörelsens kvalitet kommer att behållas i kommande redogörelser. Det fanns dock fortfarande enligt utskottets mening utrymme för vissa förbättringar. Överlag var redogörelsen mer utförlig än tidigare i fråga om

pågående och planerade åtgärder med anledning av tillkännagivanden som inte slutredovisas, vilket utskottet välkomnade. Samtidigt konstaterade utskottet att enstaka men noterbara undantag förekom i detta avseende. Utskottet ville också fortsatt framhålla vikten av att regeringen så långt som möjligt redovisar sin bedömning av när riksdagsskrivelser antas bli slutbehandlade.

Konstitutionsutskottet noterade en negativ utveckling när det gäller andelen slutbehandlade riksdagsskrivelser och tillkännagivanden. Andelarna minskade något i skrivelse 2013/14:75, och av skrivelse 2014/15:75 framgick att de hade minskat ytterligare något. Samtidigt kunde utskottet konstatera att utvecklingen av den genomsnittliga handläggningstiden för slutbehandling av tillkännagivanden hade varit positiv de senaste åren.

Vad gäller slutbehandlingen av äldre tillkännagivanden konstaterade utskottet att samtliga fyra tillkännagivanden som var äldre än elva år och kvarstod som ej slutbehandlade i skrivelse 2013/14:75 alljämt kvarstod som ej slutbehandlade. Vidare tillkom i skrivelse 2014/15:75 ytterligare ett ännu ej slutbehandlat tillkännagivande där tiden för slutbehandling nu överstiger elva år. Det gällde ett tillkännagivande om vissa frågor om aktivitetsersättningen från riksmötet 2003/04 inom socialförsäkringsutskottets område. I sammanhanget noterades att socialförsäkringsutskottet redan i sitt yttrande med anledning av skrivelse 2013/14:75 (yttr. 2013/14:SfU5y) konstaterade att ärendet tagit alltför lång tid att behandla. Konstitutionsutskottet har tidigare uttalat att elva år inte kan anses vara en acceptabel tidsåtgång för behandlingen av ett tillkännagivande. Utskottet noterade emellertid att olika beredningsåtgärder hade vidtagits med anledning av dessa tillkännagivanden under det gångna året. Därtill gällde alljämt enligt utskottet att handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling. Utskottet ansåg det dock vara bekymmersamt att det för några av de äldre tillkännagivandena alljämt saknas en tydlig bedömning av när de kan antas bli slutbehandlade.

Konstitutionsutskottet delade bedömningarna i andra utskotts yttranden i ärendet och förutsatte att regeringen skulle vidta de åtgärder som krävs för att utskottens synpunkter ska beaktas. Sammantaget kunde bl.a. konstateras att beredningsåtgärder med anledning av några tillkännagivanden hade fördröjts. Konstitutionsutskottet upprepade sitt tidigare uttalande om att det inte bör förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade. I fråga om redogörelsens utförlighet ville konstitutionsutskottet vidare understryka den betydelse som regeringens redogörelse för genomförda eller planerade beredningsåtgärder har för att riksdagen ska kunna avgöra om regeringen har genomfört de beslut som riksdagen har fattat. En omsorgsfull redogörelse är ett viktigt politiskt uppföljningsdokument för den parlamentariska kontrollen, anförde utskottet.

Konstitutionsutskottet kunde avslutningsvis konstatera att de propositioner, skrivelser och direktiv genom vilka ett tillkännagivande uppgavs ha

slutbehandlats under 2014 i enlighet med utskottets önskemål i regel innehåller en hänvisning till det aktuella tillkännagivandet, vilket är värdefullt för riksdagens uppföljningsarbete.

Översikt av behandlingen av riksdagsskrivelser och tillkännagivanden 1991/92–2015/16

Ordningen med tillkännagivanden var föremål för ett omfattande uppföljnings- och utvärderingsarbete av konstitutionsutskottet under våren 2006. Arbetet redovisades i en promemoria (bet. 2005/06:KU34 bil. 7). Konstitutionsutskottet redovisar årligen (fr.o.m. bet. 2010/11:KU21) uppgifter om regeringens behandling av riksdagens skrivelser och särskilt om behandlingen av tillkännagivanden. I det följande uppdateras redovisningen med uppgifter från skrivelse 2015/16:75.

I tabell 3 nedan redogörs för antalet riksdagsskrivelser och antalet och andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser i regeringens skrivelser under perioden 1991/92–2015/16. Av tabellen framgår att andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser i skrivelse 2015/16:75 är 44 procent, högre än något tidigare år under perioden. För hela perioden är genomsnittet 33 procent.

Tabell 3 Antal redovisade samt antal och andel ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92–2015/16

Regeringens redogörelse	Redovisade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (andel i %)
Skr. 1991/92:15	565	185	33
Skr. 1992/93:15	523	181	35
Skr. 1993/94:15	602	136	27
Skr. 1994/95:15	606	183	30
Skr. 1995/96:15	601	155	26
Skr. 1996/97:15	431	155	36
Skr. 1997/98:75	544	125	23
Skr. 1998/99:75	396	136	34
Skr. 1999/00:75	381	144	38
Skr. 2000/01:75	403	148	37
Skr. 2001/02:75	412	166	40
Skr. 2002/03:75	428	174	41
Skr. 2003/04:75	423	155	37
Skr. 2004/05:75	428	155	36
Skr. 2005/06:75	425	153	36
Skr. 2006/07:75	457	173	38
Skr. 2007/08:75	391	153	39
Skr. 2008/09:75	413	143	35
Skr. 2009/10:75	432	115	27
Skr. 2010/11:75	430	98	23
Skr. 2011/12:75	349	129	37
Skr. 2012/13:75	404	119	30
Skr. 2013/14:75	393	125	32
Skr. 2014/15:75	447	150	34
Skr. 2015/16:75	417	183	44

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.

Riksdagsskrivelser som avser lagar och beslut om statens budget för det kommande budgetåret kan normalt redovisas som slutbehandlade under samma riksmöte. De flesta ej slutbehandlade riksdagsskrivelser avser tillkännagivanden.

Regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden 1995/96–2015/16

I tabell 4 nedan redovisas antalet tillkännagivanden som regeringen redovisat i respektive skrivelse och antalet respektive andelen som redovisats som ej slutbehandlade.

Det totala antalet tillkännagivanden som redovisas i skrivelse 2015/16:75 (260) är det högsta som redovisas i någon skrivelse sedan 2002/03. Antalet tillkännagivanden som slutbehandlats (53) är också högt, men andelen slutbehandlade (20 procent) är lägre än alla tidigare års skrivelser utom

2011/12. Under perioden 1995/96–2015/16 är den genomsnittliga andelen slutbehandlade tillkännagivanden i skrivelserna 33 procent.

När det gäller de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i årets skrivelse har den genomsnittliga tidsåtgången ökat jämfört med förra årets skrivelse. I tabellen redovisas också medianvärde. Extrema värden som har stor inverkan på medelvärdet påverkar inte medianvärdet i samma utsträckning. Medianvärdet kompletterar därför den information som ges av medelvärdet när det gäller den genomsnittliga beredningstiden för de slutbehandlade tillkännagivandena. Medianvärdet för de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i 2015/16:75 är det lägsta sedan skrivelse 2003/04:75.

Tabell 4 Antal och andel slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2014/15

Regeringens redogörelse	Antal slutbehandlade tkg (totala antalet)	Andel slutbehandlade tkg i procent†	Genomsnittlig tidsåtgång i dagar (median) ^a
Skr. 1995/96:15	157 (324)	48	403 (207)
Skr. 1996/97:15	86 (238)	36	467 (304)
Skr. 1997/98:75	165 (283) ^b	58	543 (359)
Skr. 1998/99:75	66 (189)	35	478 (193)
Skr. 1999/00:75	72 (208)	35	820 (393)
Skr. 2000/01:75	82 (221)	37	788 (472)
Skr. 2001/02:75	67 (232)	29	678 (468)
Skr. 2002/03:75	86 (267)	32	688 (314)
Skr. 2003/04:75	86 (247)	35	724 (449)
Skr. 2004/05:75	69 (216)	32	999 (793)
Skr. 2005/06:75	49 (196)	25	1 045 (1 008)
Skr. 2006/07:75	61 (240)	25	1 081 (560)
Skr. 2007/08:75	43 (185)	23	1 059 (705)
Skr. 2008/09:75	34 (145)	23	1 261 (1 015)
Skr. 2009/10:75	45 (121)	37	1 775 (1 696)
Skr. 2010/11:75	33 (98)	34	2 071 (1 759)
Skr. 2011/12:75	21 (125)	17	1 186 (449)
Skr. 2012/13:75	53 (155)	34	856 (446)
Skr. 2013/14:75	38 (141)	27	856 (668)
Skr. 2014/15:75	42 (176)	24	666 (481)
Skr. 2015/16:75	53 (260)	20	755 (320)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen. I de fall brister i redogörelsen för skrivelserna har upptäckts (t.ex. som en följd av felaktig redovisning av slutbehandling av vissa tillkännagivanden) har dessa rättats till i tabellen.

a: Här anges både medelvärde och medianvärde (det sistnämnda inom parentes och kursiverat). Extrema värden som har stor inverkan på medelvärdet påverkar inte medianvärdet i samma utsträckning. Medianvärdet kompletterar därför den information som ges av medelvärdet när det gäller den genomsnittliga beredningstiden för de slutbehandlade tillkännagivandena. Beräkningarna av genomsnittlig tidsåtgång är utförda i Excel och grundar sig på programmets antagande om månader med 30 dagar (dvs. att ett kalenderår har 360 dagar).

b: Omfattningen av regeringens redogörelse under riksmötet 1997/98 – övergångsvis 18 månader – förklarar avvikelserna i antal och andel tillkännagivanden.

De långa tiderna för slutbehandling under 2009 och 2010 förklaras bl.a. av att äldre tillkännagivanden slutbehandlades i högre utsträckning än tidigare under dessa år, som redovisas i 2010 och 2011 års skrivelser. Flera av de äldre tillkännagivanden som slutbehandlades då var kopplade till frågeställningar som kan anses vara av mer krävande karaktär, t.ex. konstitutionella frågor.

Utskottets granskning av regeringens redogörelser innefattar även en kvantitativ mätning av de åtgärder genom vilka regeringen slutbehandlar riksdagens tillkännagivanden. Resultatet av granskningen i denna del redovisas i tabell 5 nedan. Tabellen redogör för andelen åtgärder från regeringen m.fl. som medfört att regeringen har redovisat riksdagsskrivelserna med tillkännagivanden som slutbehandlade. Granskningen innebär att endast

den senast vidtagna åtgärden, som därmed innebär en slutbehandling, registreras som orsaken till slutbehandlingen. I många fall har flera åtgärder vidtagits för att slutbehandla ett tillkännagivande (t.ex. har flertalet av de propositioner som regeringen åberopar som skäl till en slutbehandling föregåtts av någon utredningsåtgärd, dvs. SOU eller Ds).

De kategorier som redovisas i tabellen är propositioner (Prop.), skrivelser (Skr.), genomförda utredningar (SOU/Ds), utredningsdirektiv (Dir.), regeringsbeslut om förordning eller ändring av förordning (För.), regeringsuppdrag till myndigheter inklusive ändring av regleringsbrev (Uppd.), övriga regeringsbeslut (Övr. reg.bes.) samt övriga åtgärder (Övr.). Övriga regeringsbeslut innebär t.ex. regeringsbeslut om avtal med intresseorganisationer eller förordnande av styrelseledamöter. Övriga åtgärder kan vara t.ex. myndighetsåtgärder och myndighetsbeslut (bl.a. utfärdande av allmänna råd eller föreskrifter), domstolsavgöranden och åtgärder från andra aktörer (riksdagsutskott eller EU-institutioner). I denna sistnämnda kategori ryms även fall när regeringen lagt skrivelsen till handlingarna. I kategorin utredningsdirektiv har även räknats in de tillfällen då regeringen beslutat att överlämna ärendet eller en kopia av riksdagsskrivelsen till en pågående utredning.

Tabell 5 Sista vidtagna åtgärd från regeringen m.fl. som lett till slutbehandling av tillkännagivanden, 1995/96–2015/16, andelar uttryckt i procent

Regeringens skrivelse	Prop.	Skr.	SOU/Ds	Dir.	För.	Uppd.	Övr. reg.bes.	Övr.
Skr. 1995/96:15	40	4	1	15	13	15	4	7
Skr. 1996/97:15	52	2	0	13	14	1	6	12
Skr. 1997/98:75	44	3	0	12	10	20	3	8
Skr. 1998/99:75	29	6	0	12	11	20	11	11
Skr. 1999/00:75	42	10	1	12	8	8	5	12
Skr. 2000/01:75	49	4	1	13	10	12	4	7
Skr. 2001/02:75	54	0	0	10	6	10	15	4
Skr. 2002/03:75	36	7	2	9	5	22	8	10
Skr. 2003/04:75	48	8	0	9	5	2	1	26
Skr. 2004/05:75	51	3	0	17	7	7	4	12
Skr. 2005/06:75	54	12	2	12	4	6	4	6
Skr. 2006/07:75	61	3	2	2	16	5	2	10
Skr. 2007/08:75	29	4	2	18	4	27	4	11
Skr. 2008/09:75	65	6	6	3	6	6	3	6
Skr. 2009/10:75	64	11	7	7	0	5	0	7
Skr. 2010/11:75	73	0	3	3	9	6	0	6
Skr. 2011/12:75	57	5	0	14	0	5	0	19
Skr. 2012/13:75	35	17	0	11	7	11	4	15
Skr. 2013/14:75	53	5	3	13	11	11	0	5
Skr. 2014/15:75	64	12	2	2	2	5	5	7
Skr. 2015/16:75	53	9	0	17	6	8	8	0
Totalt*	47	6	1	11	8	12	5	10

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.

*Avser andelarna för samtliga tillkännagivanden (1 440 stycken) som redovisats som slutbehandlade i de skrivelser som anges i tabellen.

Av tabell 5 framgår att nära hälften av tillkännagivandena som redovisats som slutbehandlade 1995/96–2015/16 har hanterats genom en proposition. Sett över perioden är denna andel högre under andra hälften av perioden än under den första. En möjlig förklaring till detta kan vara att fler tillkännagivanden ställer krav på regeringen att återkomma med förslag till riksdagen. Även om andelen är lägre i skrivelse 2015/16:75 än i det föregående årets skrivelse är det fortfarande fler än hälften av de slutrapporterade tillkännagivandena som hanterats genom en proposition. Andelen tillkännagivanden som slutredovisats genom en hänvisning till utredningsdirektiv är högre än de flesta tidigare år.

Även om de ovan redovisade statistiska uppgifterna om regeringens slutbehandling av såväl riksdagsskrivelser som tillkännagivanden möjliggör vissa iakttagelser över tid kan dessa uppgifter inte på ett mer precist sätt beskriva hur väl regeringens åtgärder svarar mot de begärda åtgärderna och mot uppfattningar i riksdagens skrivelser och tillkännagivanden.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet konstaterar inledningsvis att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser under flera år förbättrats och ger en formellt korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. I likhet med tidigare år ser utskottet positivt på denna utveckling och förutsätter att kvaliteten kommer att behållas i kommande redogörelser. Överlag har redogörelsen blivit mer utförlig än tidigare i fråga om pågående och planerade åtgärder med anledning av riksdagsskrivelser som inte slutredovisas, vilket utskottet välkomnar. Det finns dock enstaka undantag där redogörelsen är mycket kortfattad. Det finns utrymme för förbättringar i detta avseende, så att redogörelsen blir mer fullständig. Utskottet vill också fortsatt framhålla vikten av att regeringen redovisar sin bedömning av när riksdagsskrivelser antas bli slutbehandlade.

En fråga som tas upp i yttranden från andra utskott är vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödigt tidsåtgång när det gäller att hörsamma riksdagens tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet delar denna uppfattning.

Handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling. Det är, som flera utskott påpekar i sina yttranden, angeläget att regeringen lämnar fullgod information i redogörelsen om orsakerna till fördröjningen i de fall det trots allt blir en fördröjning. Konstitutionsutskottet vill i detta sammanhang upprepa sitt tidigare uttalande om att det inte bör förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade. I fråga om redogörelsens utförlighet vill utskottet understryka den betydelse som regeringens redogörelse för planerade eller vidtagna åtgärder har för att riksdagen ska kunna avgöra om regeringen har genomfört de beslut som riksdagen har fattat. En omsorgsfull redogörelse är ett viktigt politiskt uppföljningsdokument för den parlamentariska kontrollen.

Utöver dessa generella påpekanden med anledning av övriga utskotts yttranden bör följande nämnas.

Skatteutskottet tar i sitt yttrande upp ett tillkännagivande från riksmötet 2001/02 (bet. 2001/02:SkU20) om en avveckling av reklamskatten med beaktande av de budgetpolitiska målen. Konstitutionsutskottet vill påminna om att riksdagen på förslag av konstitutionsutskottet också har gjort ett tillkännagivande om möjligheten att stegvis påbörja processen med att avveckla reklamskatten för dagspressen (bet. 2014/15:KU12 mom. 5). Skatteutskottet anför i sitt yttrande att det är angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med erforderlig skyndsamhet och att det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling. När det gäller frågan om en avveckling av reklamskatten konstaterar utskottet att det nu har gått 14 år sedan utskottet föreslog ett tillkännagivande om en sådan avveckling med beaktande av de budgetpolitiska målen. Olika regeringar har i budgetpropositionen för varje år

redovisat sina överväganden som inneburit att frågan prioriterats men att det med beaktande av de budgetpolitiska målen inte funnits förutsättningar för en finansiering av en sådan åtgärd. Någon kritik från konstitutionell synpunkt kan enligt skatteutskottets uppfattning nu inte riktas mot någon regering för dess hantering av frågan. Skatteutskottet anser trots detta att det har gått orimligt lång tid sedan riksdagen avgav sitt tillkännagivande och att det nu är angeläget att regeringen slutligen verkställer riksdagens beslut. Det är bra att regeringen nu aviserar ytterligare steg för att avveckla reklamskatten, men skatteutskottet anser att det dessutom borde vara möjligt för regeringen att närmare ange när riksdagsskrivelsen beräknas vara slutbehandlad. Konstitutionsutskottet delar skatteutskottets uppfattning. Konstitutionsutskottet noterar att Finansdepartementet i april 2016 i en promemoria som har skickats ut på remiss har föreslagit sänkt reklamskatt med 20 miljoner kronor 2017 och med ytterligare 20 miljoner kronor 2019.

Försvarsutskottet anför att regeringens åtgärder när det gäller tillkännagivandet om förbättrad styrning och uppföljning av Försvarsmaktens stöd till samhället bör svara mot riksdagens krav i dess helhet (bet. 2011/12:FöU2). Försvarsutskottet såg förra året positivt på att regeringen redovisade en förbättrad återrapportering och uppföljning, men konstaterade att tillkännagivandet även tog sikte på förbättrad styrning av Försvarsmaktens stöd till samhället vid kriser. Regeringen bedömde frågan som slutbehandlad i förra årets skrivelse (skr. 2014/15:75 s. 47). Försvarsutskottet konstaterar att det fortfarande finns ett behov av att komplettera tidigare redovisning med uppgifter om vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra styrningen inom området. Konstitutionsutskottet delar försvarsutskottets uppfattning.

Utbildningsutskottet noterar i sitt yttrande att regeringen fattat beslut i regleringsbrevet om ett totalbelopp för kapitaltillskott som inte är oväsentligt större än det bemyndigande om kapitaltillskott som riksdagen godkänt. Utbildningsutskottet betonar vikten av att administrativa rutiner finns på plats i Regeringskansliet och följs för att säkerställa att bemyndiganden om kapitaltillskott från riksdagen inte överskrids. Konstitutionsutskottet delar utbildningsutskottets uppfattning.

När det gäller de riksdagsskrivelser som rör konstitutionsutskottets egna betänkanden vill utskottet ta upp tillkännagivandet om presstödskommitténs övriga förslag (bet. 2014/15:KU12, mom. 8, rskr. 195). I betänkande 2015/16:KU1 välkomnade utskottet regeringens förslag i budgetpropositionen om höjda stödnivåer för dagstidningar som kommer ut två gånger per vecka och en jämnare stödtrappa för dagstidningar som kommer ut en eller två gånger per vecka (bet. 2015/16:KU1 s. 51). Utskottet konstaterade dock att riksdagens tillkännagivande om ett ökat driftsstöd för lågfrekventa dagstidningar rör både endags- och tvådagarsstidningar, att regeringens förslag om en jämnare stödtrappa för endagsstidningar i sig inte innebär ett ökat driftsstöd för dessa tidningar och att tillkännagivandet därmed inte är tillgodosett fullt ut (bet. 2015/16:KU1 s. 59 f.). Utskottet anser fortfarande att utskottets tillkännagivande om ett ökat driftsstöd för lågfrekventa

dagstidningar inte är tillgodosett fullt ut och delar därför inte regeringens bedömning som redovisas i skrivelse 2015/16:75 att tillkännagivandet är slutbehandlat. Utskottet förutsätter att regeringen så snart som möjligt återkommer i frågan, t.ex. i budgetpropositionen.

Konstitutionsutskottet konstaterar att de propositioner, skrivelser och direktiv genom vilka ett tillkännagivande uppgavs ha slutbehandlats under 2015 i enlighet med utskottets önskemål i regel innehåller en hänvisning till det aktuella tillkännagivandet, vilket är värdefullt för riksdagens uppföljningsarbete.

Frågor om tillkännagivanden och relationen mellan riksdagen och regeringen

Skrivelsen

Regeringen anför i skrivelse 2015/16:75 att riksdagen under riksmötet 2014/15 har lämnat flera tillkännagivanden till regeringen som innebär att regeringen bör avstå från att vidta åtgärder. Sådana tillkännagivanden kallas ibland för negativa tillkännagivanden. Tillkännagivanden med denna innebörd har tidigare inte förekommit i någon större utsträckning.

Sammanfattningsvis anser regeringen att den – till skillnad från vad som i övrigt gäller enligt konstitutionell praxis – inte ska behöva ha som utgångspunkt att tillgodose ett tillkännagivande om att inte utreda en viss fråga eller inte lämna ett visst förslag till riksdagen. Naturligtvis står det dock regeringen fritt att ändå följa ett sådant tillkännagivande.

Som redovisats ovan tar socialutskottet och trafikutskottet upp negativa tillkännagivanden i sina yttranden till konstitutionsutskottet över skrivelse 2015/16:75.

Kartläggning

Konstitutionsutskottet beslutade den 10 december 2015 att utvärdera vissa frågeställningar kring tillkännagivanden från riksdagen och gränsdragningen mellan riksdagen och regeringen. Kansliet uppdrogs att genomföra en inledande kartläggning.

I kartläggningen har samtliga över 2 000 tillkännagivanden som riksdagen beslutat fr.o.m. riksmötet 1991/92 fram t.o.m. april 2016 gått igenom. Slutsatsen är att de allra flesta tillkännagivanden uppmanar regeringen att se över en fråga och eventuellt återkomma till riksdagen med förslag. Dessa tillkännagivanden kan således inte beskrivas som negativa. Totalt har blott sju fall från 1991/92 och framåt där riksdagens tillkännagivande innebär en uppmaning till regeringen att inte komma med ett visst förslag påträffats. De flesta av dessa fall har inträffat under denna mandatperiod och den föregående.

En slutsats av kartläggningen är att det inte är så lätt att entydigt avgöra vad som är ett negativt tillkännagivande. Ett tillkännagivande kan formuleras som

att en viss verksamhet fortsatt ska bedrivas, eller som att regeringen inte ska lägga förslag som innebär att verksamheten ska förändras. I sak kan innebörden vara den samma.

Det noteras i kartläggningen att riksdagens tillkännagivande om att det kommunala vårdnadsbidraget skulle behållas inte hindrade regeringen från att lägga fram en proposition om att avskaffa det kommunala vårdnadsbidraget, som bifölls av riksdagen (bet. 2014/15:SfU3, prop. 2014/15:147, bet. 2015/16:SfU8).

Ett tillkännagivande om att regeringen också fortsättningsvis ska verka för att en viss verksamhet bedrivs kan sägas innebära att regeringen inte ska vidta några åtgärder och avstå från att föreslå förändringar i en viss riktning. Sex sådana förslag till tillkännagivanden har påträffats i kartläggningen, varav ett röstades ned i kammaren. Dessa tillkännagivanden är alltså inte formulerade som att regeringen inte ska vidta en viss åtgärd och kan knappast kallas för negativa tillkännagivanden.

Vidare förekommer det tillkännagivanden som tillkommer genom att riksdagen avslår ett förslag från regeringen om en viss förändring. Regeringen kan i en proposition t.ex. föreslå att en viss nämnd ska inrättas, vilket riksdagen genom ett tillkännagivande avvisar. Riksdagen kan också anföra att regeringen bör avvakta en tid innan en förändring av t.ex. banavgifter genomförs. Det finns också tillkännagivanden om att kommande förslag inte ska medföra vissa förändringar. Det är dock tveksamt om den typen av tillkännagivanden ska kallas för negativa.

Riksdagen, regeringen och normgivningsmakten

I det följande redovisas några relevanta bestämmelser i regeringsformen om riksdagen, regeringen och normgivningsmakten. Utskottet diskuterar därefter frågor om tillkännagivanden.

Riksdagen är folkets främsta företrädare

Regeringsformen stadgar att all offentlig makt utgår från folket och att riksdagen är folkets främsta företrädare (1 kap. 1 och 4 §§ RF). Regeringen styr riket och är ansvarig inför riksdagen (1 kap. 1 § RF).

Riksdagen kan ytterst utkräva ansvar genom att regeringen tvingas avgå efter en misstroendeförklaring (13 kap. 4 § RF). Man har i Sverige valt principen om negativt parlamentariskt ansvar: Regeringen kan sitta kvar, så länge inte parlamentets majoritet har uttalat att regeringen inte har dess förtroende. Den svenska parlamentarismen innebär, brukar det sägas, inte att regeringen måste åtnjuta riksdagsmajoritetens förtroende, det räcker med att den tolereras av majoriteten.

Genom andra instrument som konstitutionsutskottets granskning och frågeinstituteten kontrolleras regeringen (13 kap. RF).

Regeringen styr riket

Regeringsformen anger att regeringen styr riket. I motiven (prop. 1973:90 s. 230) sägs att den närmare innebörden i stort av att regeringen styr riket framgår av bestämmelserna i olika kapitel i regeringsformen. Enligt 8 kap. RF har regeringen ett eget normgivningsområde och kan här utfärda förordningar; den kan även efter delegation av riksdagen utfärda förordningar på andra områden.

Regeringen har, i likhet med riksdagens ledamöter, rätt att väcka förslag i fråga om allt som kan komma under riksdagens prövning, om inte annat anges i regeringsformen (4 kap. 4 § RF). Holmberg m.fl. anför att regeringens och enskilda riksdagsledamöters initiativrätt har ansetts utgöra så betydelsefulla rättigheter i riksdagens arbete att de fastslagits i regeringsformen (2012 s. 258). Beträffande enskilda ledamöters initiativrätt i frågor som delegerats från riksdagen till regeringen har tidigare anförts att det får anses legitimt för den politiska verksamheten att motionsvägen väcka uppmärksamhet eller skapa opinion i en viss fråga, som formellt sett tillhör regeringens eller en myndighets område (bet. 1993/94:KU18 s. 26).

I sammanhanget kan även noteras rätten att återta förslag. I grundlagspropositionen anfördes att vägande skäl kan åberopas till stöd för en befogenhet att återkalla en gång väckta propositioner och motioner före avgörandet i kammaren (prop. 1973:90 s. 544). Förslagsställare löper mindre politiska risker, om de har möjligheter att förfoga över sina förslag, och kan därmed antas bli mer benägna än eljest att väcka initiativ i känsliga frågor. Rätten att återta propositioner kunde enligt grundlagspropositionen tänkas vara av särskilt värde för parlamentariskt svaga regeringar.

Regeringen har vidare möjlighet att kontrollera sitt stöd i riksdagen genom att ställa en s.k. kabinetsfråga (bet. 2014/15:KU20 s. 289). Med en kabinetsfråga menas att en regering kan deklarerat att en viss fråga är så viktig att ett eventuellt voteringsnederlag kommer att föranleda regeringens avgång. Regeringen kan på detta sätt så att säga tvinga riksdagen att acceptera ett förslag även om inte en majoritet av dess ledamöter aktivt stöder förslaget men på grund av överväganden om exempelvis möjliga regeringsalternativ inte är beredd att fälla regeringen. I dessa fall rör det sig inte om en rättslig förpliktelse att avgå.

Beredningskravet m.m.

Regeringens propositioner är regeringsärenden som således omfattas av beredningskravet i 7 kap. 2 § RF, som lyder:

Vid beredningen av regeringsärenden ska behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Upplysningar och yttranden ska också i den omfattning som behövs inhämtas från kommuner. Även sammanslutningar och enskilda ska i den omfattning som behövs ges möjlighet att yttra sig.

Det är enligt förarbetena till 1974 års regeringsform ett karakteristiskt och betydelsefullt inslag i den svenska politiska beslutsprocessen att i stor utsträckning inhämta yttranden från myndigheter, organisationer och andra

enskilda sammanslutningar. Det är därför, anfördes i grundlagspropositionen, naturligt att ordningen med remisser från regeringen som ett led i beredningsarbetet även i fortsättningen kommer till uttryck i regeringsformen (prop. 1973:90 s. 287). Vid grundlagsreformen 2010 förtydligades bestämmelsen så att det klart framgår att remissförfarandet också omfattar kommunerna (prop. 2009/10:80 s. 215).

När det gäller regeringens arbetsformer är en allmän utgångspunkt att man visar återhållsamhet med att binda dessa i grundlag. Arbetsformerna bör inte göras till föremål för en ingående grundlagsreglering som tynger regeringsarbetet med formaliteter och hindrar anpassning av arbetet till växlande förhållanden (prop. 1973:90 s. 179). Regeringens rent interna beredning av regeringsärenden bör inte låsas fast i grundlag. Den bör som tidigare kunna gestaltas på det sätt som framstår som mest ändamålsenligt (prop. 1973:90 s. 287).

I grundlagspropositionen anfördes att det inte är motiverat att i regeringsformen eller annan lag ange ramar för antalet statsråd eller departement. Riksdagens inflytande i dessa frågor uppnås på ett tillfredsställande sätt genom reglerna om riksdagens anslagsmakt (prop. 1973:90 s. 181).

När det gäller det fristående utredningsväsendet framhölls rent allmänt i grundlagspropositionen att det förhållandet att regeringen måste bära det slutliga ansvaret för utformningen av och innebörden i förslag som läggs fram för riksdagen bör föra med sig att det ytterst får ankomma på regeringen att avgöra hur den utredning bör bedrivas som anses som behövlig för förslagen (prop. 1973:90 s. 288).

Normgivningsmakten

Riksdagen stiftar lag (1 kap. 4 § RF). Den normgivningskompetens som regeringsformen ger riksdagen brukar sammanfattas genom benämningen ”det primära lagområdet”. Den del av det primära lagområdet som inte kan delegeras till regeringen eller något annat organ brukar kallas ”det obligatoriska lagområdet”. Det delegeringsbara området brukar benämnas ”det fakultativa lagområdet” (Holmberg m.fl. Grundlagarna 2012 s. 356).

I 8 kap. 6 § RF anges att föreskrifter som regeringen meddelat med stöd av ett bemyndigande i regeringsformen ska underställas riksdagen för prövning om riksdagen bestämmer det. I en grundlagskommentar anfördes följande i anslutning till denna paragraf (Holmberg m.fl. Grundlagarna [1 januari 2015] Zeteo):

Riksdagen har enligt paragrafen en obegränsad möjlighet att ge föreskrifter om underställning i de fall den bemyndigat regeringen att meddela föreskrifter. Denna möjlighet föreligger i alla fall av delegering från riksdagen till regeringen enligt 8 kap. Riksdagen torde kunna bestämma att även regeringens beslut om subdelegation enligt RF 8:10 ska underställas riksdagen. Även när bemyndigandet har lämnats med stöd av en annan paragraf i RF (närmast 15:6) kan riksdagen föreskriva underställning.

Effekten av att underställning uteblir är inte direkt reglerad i RF. Justitieministern yttrade emellertid att riksdagen självfallet var oförhindrad att bestämma att de av regeringen beslutade föreskrifterna skulle ha begränsad giltighetstid i avvaktan på riksdagens prövning. Har riksdagen beslutat så, lär de av regeringen beslutade föreskrifterna upphöra att gälla i och med att den bestämda giltighetstiden löper ut utan att frågan har prövats av riksdagen. I motsatt fall torde gängse grundsatsen om lagprövning få tillämpas.

I ransoneringslagen (1978:268) finns krav på underställning. I 9 kap. 2 § st. 3 smittskyddslagen (2004:168) finns också en bestämmelse om underställning (lagen anmärkt även under RF 8:5).

I prop. 2010/11:46 lade regeringen fram förslag om lagring av trafikuppgifter för brottsbekämpningsändamål med anledning av det s.k. datalagringsdirektivet. Vid behandlingen i JuU föreslog utskottet att lagförslaget skulle kompletteras med en bestämmelse om att föreskrifter som regeringen meddelade med stöd av bemyndiganden i den föreslagna 6 kap. 3 a § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation skulle underställas riksdagen (bet. 2010/11:JuU14 s. 36). Lagförslaget blev föremål för det särskilda förfarandet enligt numera RF 2:22 (se kommentaren till den paragrafen) men antogs därefter av riksdagen (bet. 2011/12:JuU28, SFS 2012:127). I samband med att förordningen (2012:128) om ändring i förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation underställdes riksdagen beslutade dock riksdagen att upphäva lagbestämmelsen om underställning (bet. 2011/12:JuU26, SFS 2012:518).

8 kap. 8 § RF har följande lydelse:

Att regeringen får meddela föreskrifter i ett visst ämne hindrar inte att riksdagen meddelar föreskrifter i samma ämne.

I en grundlagskommentar sägs följande i anslutning till denna paragraf (Holmberg m.fl. Grundlagarna [1 januari 2015] Zetec):

Riksdagens övergripande kompetens

RF bygger på grundsatsen att riksdagen har hela den lagstiftande makten. Regeringens normgivning utgör enbart en av praktiska skäl motiverad inskränkning i riksdagens lagstiftningsmakt. Denna grundsats kommer till uttryck i denna paragraf, enligt vilken behörighet för regeringen att besluta föreskrifter i ett visst ämne inte utgör hinder för riksdagen att genom lag meddela föreskrifter i samma ämne. Så kan ske inte bara inom området för regeringens direkt på RF (8:7) grundade normgivningskompetens utan även i ämnen som ligger under regeringens kompetens på grund av delegationsbeslut enligt någon av bestämmelserna i RF 8:3–8:5. Det sagda gäller även i det fallet att regeringen redan har utnyttjat sin behörighet. Den lag som riksdagen beslutar kan i ett sådant fall göra en regeringsföreskrift verkningslös.

Riksdagen kunde med stöd av 89 § i 1809 års regeringsform göra framställningar till Kungl. Maj:t i frågor som hörde till den s.k. ekonomiska och administrativa lagstiftningen. En praxis hade också utbildats som innebar att Kungl. Maj:t i vissa fall inhämtade riksdagens yttrande över förslag till författningar som formellt kunde beslutas av Kungl. Maj:t ensam. GLB föreslog uttryckliga regler härom men dessa regler togs inte med i RF. Motivet var (prop. 1973:90 s. 322) att dessa beslut endast har politisk betydelse men däremot saknar rättslig verkan. Det påpekades att riksdagen självfallet även i fortsättningen var oförhindrad att fatta sådana beslut. Något grundlagsstöd behövdes dock inte. I praktiken torde det inte förekomma att regeringen begär riksdagens

yttrande över en kommande förordning. Genomförandet av förslag i motioner förutsätter ofta författningsändringar. När riksdagen bifaller en motion, har därför riksdagsbeslutet ofta formen av ett tillkännagivande till regeringen antingen om ändring i föreskrifter utfärdade av regeringen eller om förslag till ändring av lag.

Har riksdagen beslutat en lag inom regeringens kompetensområde, följer av den ”formella lagkraften” (RF 8:18) att regeringen så länge lagen gäller inte kan besluta i ämnet på ett sådant sätt att lagens innehåll ändras eller dess räckvidd begränsas. Riksdagen kan i samband med sitt beslut upphäva förordningar och andra föreskrifter som har meddelats på annat sätt än genom lag. Föreskrifter av detta slag som står i strid med lagen förlorar i varje fall sin giltighet och bör upphävas av regeringen eller annan behörig myndighet, så att missförstånd hos tillämpande myndigheter förebyggs.

Hittills torde det knappast ha förekommit att riksdagen utan förslag från regeringen har beslutat någon lag inom regeringens kompetensområde. Under år 2002 utarbetades dock inom KU en lagrådsremiss som innehöll ett förslag till lag om Sveriges indelning i län och landsting. Förslaget var föranlett av att regeringen hade avslagit en ansökan från Heby kommun om att kommunen skulle föras över från Västmanlands län till Uppsala län och därmed också till Uppsala läns landsting. Riksdagen antog dock, mot bakgrund av att Lagrådet ansett sig inte kunna tillstyrka förslaget, inte lagen utan angav i ett tillkännagivande till regeringen att den med utgångspunkt i lagförslaget skulle bereda frågan (se bet. 2003/04:KU3 s. 40–46, 51 f., rskr. 2003/04:34). Ärendet ledde dock aldrig till lagstiftning (se vid RF 14:6 under avsnittet ”Indelning i kommuner”).

Däremot är det inte ovanligt att regeringen förelägger riksdagen lagförslag inom områden som i och för sig ligger under regeringens ansvarsområde. Som exempel på sådana lagar kan nämnas bestämmelserna om assistansersättning i socialförsäkringsbalken och de olika personregisterlagarna.

I 8 kap. 18 § RF anges att en lag inte får ändras eller upphävas på annat sätt än genom lag, den formella lagkraftens princip.

Fullgörande av förvaltningsuppgift

Ingen myndighet, inte heller riksdagen, får bestämma hur en förvaltningsmyndighet i ett särskilt fall ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot en enskild eller mot en kommun eller som rör tillämpningen av lag (12 kap. 2 § RF). Vidare får inte förvaltningsuppgifter fullgöras av riksdagen i vidare mån än vad som följer av grundlag eller riksdagsordningen (12 kap. 3 § RF). I grundlagspropositionen 1973:90 s. 401 anförde departementschefen att redan på grund av sin organisation och sammansättning är riksdagen som regel inte lämpad att handha förvaltnings- och rättsskipningsuppgifter utan bör i huvudsak ägna sig åt de uppgifter som följer med dess innehav av normgivnings- och finansmakten och åt kontrollen av rikets styrelse och förvaltning.

Riksdagens tillkännagivanden

När det gäller regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden har konstitutionsutskottet framhållit att utgångspunkten, i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram, bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – när sådan anges – som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12:KU21).

Utskottets bedömning

Utskottet har redovisat en kartläggning av negativa tillkännagivanden. En iakttagelse är att det är svårt att definiera negativa tillkännagivanden mer bestämt; ett tillkännagivande kan formuleras som att en viss verksamhet fortsatt ska bedrivas eller som att regeringen inte ska lägga förslag som innebär att verksamheten ska förändras. I sak kan innebörden vara densamma. Ett tillkännagivande om att en viss åtgärd ska vidtas kan i det politiska sammanhanget uppfattas som att regeringen ska avstå från att vidta en annan åtgärd.

Slutsatsen är dock att negativa tillkännagivanden som formuleras som att regeringen inte ska lägga fram ett förslag eller utreda en viss fråga är mycket ovanliga. Sådana tillkännagivanden har i huvudsak beslutats under senare år av riksdagen.

Utskottet vill påminna om att Grundlagsutredningen fann att riksdagens möjlighet att besluta om tillkännagivanden till regeringen inte bör regleras i regeringsformen (SOU 2008:125 s. 304 f.). Utredningen redovisade den konstitutionella praxis som vuxit fram när det gäller regeringens behandling av tillkännagivanden. Grundlagsutredningen konstaterade att dagens ordning i allt väsentligt fungerade väl. Det kunde dessutom inte uteslutas att praxis kunde komma att utvecklas ytterligare, något som skulle kunna försvåras med en reglering i grundlag. Utskottet har ingen annan uppfattning än Grundlagsutredningen.

När det gäller vissa slags negativa tillkännagivanden kan det uppstå en situation som innebär att riksdagen genom ett tillkännagivande uttrycker att regeringen inte ska föreslå riksdagen en viss åtgärd samtidigt som regeringen enligt 4 kap. 4 § RF har en grundlagsreglerad rätt att lägga förslag till riksdagen. Eftersom tillkännagivanden är oreglerade kan de inte ta över regeringsformens bestämmelser. Regeringen har således att hantera tillkännagivanden, negativa och andra, under parlamentariskt ansvar.

Om regeringen föreslår riksdagen en åtgärd som riksdagen i förväg genom ett tillkännagivande uttalat att den motsätter sig har riksdagen, som med alla förslag från regeringen, att behandla förslaget.

I sammanhanget har även bestämmelserna i 8 kap. RF om fördelningen av normgivningsmakt betydelse.

I 8 kap. 6 § RF anges att föreskrifter som regeringen meddelat med stöd av ett bemyndigande i regeringsformen ska underställas riksdagen för prövning om riksdagen bestämmer det. Riksdagen ges därmed en obegränsad möjlighet att ge föreskrifter om underställning i de fall den bemyndigar regeringen att meddela föreskrifter. Av 8 kap. 8 § RF följer att behörighet för regeringen att besluta föreskrifter i ett visst ämne inte utgör hinder för riksdagen att genom lag meddela föreskrifter i samma ämne. Detta gäller även om regeringen redan har utnyttjat sin behörighet. Den lag som riksdagen beslutar kan i ett sådant fall göra en regeringsföreskrift verkningslös.

Utskottet vill i sammanhanget peka på betydelsen av 8 kap. 6 och 8 §§ RF. Bestämmelserna innebär att riksdagen kan se till att dess uppfattning drivs igenom, även om riksdagen tidigare delegerat föreskrifträtten till regeringen eller om ämnet ligger inom regeringens s.k. restkompetens. Av intresse är även 8 kap. 18 § RF som anger att en lag inte får upphävas på annat sätt än genom lag, den formella lagkraftens princip. Regeringen kan inte gå emot riksdagen om riksdagen väljer att meddela föreskrifter genom lag inom ett område där regeringen har rätt att besluta föreskrifter. Bestämmelserna kan ses mot bakgrund av att all offentlig makt utgår från folket och att riksdagen är folkets främsta företrädare. De nämnda bestämmelserna i regeringsformen är en del av det regelverk som garanterar att riksdagens uppfattning i en viss fråga får genomslag. Även om de formella möjligheter som bestämmelserna medför inte används frekvent är blotta förekomsten av dem central. Genom de formella möjligheter som bestämmelserna ger riksdagen har regeringen skäl att handla så att den tillmötesgår riksdagens önskemål, utan att riksdagen faktiskt använder bestämmelserna.

Regeringsformen stadgar också att regeringen styr riket. Som redan anförts har regeringen rätt enligt regeringsformen 4 kap. 4 § att lägga propositioner. Inför att en proposition beslutas av regeringen måste självfallet regeringsärendet beredas enligt regeringsformens beredningskrav (7 kap. 2 § RF); att hindra regeringen från att vidta beredningsåtgärder som ett led i arbetet med att ta fram en proposition skulle indirekt innebära ett kringskärande av regeringens initiativrätt. I förarbetena till regeringsformen framhölls när det gäller det fristående utredningsväsendet att det förhållandet att regeringen måste bära det slutliga ansvaret för utformningen av och innebörden i förslag som läggs fram för riksdagen bör föra med sig att det ytterst får ankomma på regeringen att avgöra hur den utredning bör bedrivas som anses som behövlig för förslagen. Utskottet har ingen annan uppfattning. Som utskottet tidigare framhållit är det politiska beslut som ligger till grund för att den aktuella utredningsuppgiften bör utföras naturligtvis en utgångspunkt i dessa sammanhang (bet. 2015/16:KU10 s. 81).

Förutom förordningar och propositioner förekommer självfallet andra typer av regeringsbeslut som kan väcka intresse i riksdagen. Utrymmet för riksdagens formella befogenheter att ingripa kan här vara mindre. Även i sådana fall kan det finnas ett behov för riksdagen att meddela sin uppfattning till regeringen (jfr bet. 1993/94:KU18 s. 26). Samtidigt ska beaktas de

begränsningar som finns för riksdagen när det gäller fullgörande av förvaltningsuppgifter (12 kap. 3 § RF).

Slutligen kan enligt utskottet finnas skäl att i här aktuellt sammanhang framhålla betydelsen av de parlamentariska kontrollinstrumenten i regeringsformen och peka på den princip som ytterst reglerar relationen mellan riksdagen och regeringen, nämligen att en regering är beroende av riksdagens förtroende, eller i vart fall att den tolereras av en majoritet i riksdagen, och finns inte denna förutsättning måste den avgå och ersättas av en annan som uppfyller kraven.

Riksdagsstyrelsens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

Redogörelsen

Sedan 2012 redovisar riksdagsstyrelsen behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen i en redogörelse till riksdagen. I årets redogörelse (redog. 2015/16:RS4) redovisas sju riksdagsskrivelser, en från riksmötet 2012/13, en från riksmötet 2013/14, fyra från riksmötet 2014/15 och en från riksmötet 2015/16.

En riksdagsskrivelse med ett tillkännagivande redovisas som slutbehandlad. Det rör ett tillkännagivande om minnesår för demokratins genombrott (bet. 2012/13:KU16, mom. 7, rskr. 195). Tillkännagivandet rörde att riksdagen vid lämplig tidpunkt och i lämplig form bör uppmärksamma att 100 år har förflutit sedan demokratin fick sitt genombrott i Sverige och att det bör tillsättas en kommitté som tar ansvar för förberedelser och genomförande av detta jubileum. Av redogörelsen framgår att riksdagsstyrelsen den 25 mars 2015 beslutade att tillkalla en parlamentarisk kommitté som med utgångspunkt från riksdagens tidigare uttalanden ska ta fram underlag för att förbereda och genomföra högtidlighållandet av demokratins införande i Sverige. Den 12 oktober 2015 beslutade styrelsens ordförande om kommitténs sammansättning. Den 11 november 2015 beslutade riksdagsstyrelsen att riksdagens högtidlighållande av demokratins genombrott i Sverige ska inledas den 17 december 2018 och avslutas i januari 2022, att riksdagens högtidlighållande ska sätta processen för demokratiseringen och riksdagens roll i denna i centrum, att den parlamentariska kommittén för riksdagens högtidlighållande av demokratins införande ska ta fram ett program för riksdagens aktiviteter och arrangemang som ska genomföras under perioden och att kommittén kontinuerligt ska informera styrelsen om sitt arbete.

Två riksdagsskrivelser är inte slutbehandlade. Båda innehåller tillkännagivanden.

Den ena skrivelsen som inte är slutbehandlad handlar om att låta Kommittén för en översyn av det ekonomiadministrativa regelverket för riksdagens myndigheter (REA-lagskommittén) ta fram författningsförslag som tydliggör att det är Riksrevisionen som har arbetsgivaransvaret och det ekonomiska ansvaret för riksrevisorernas chefspensioner (bet. 2013/14:FiU35 mom. 2, rskr. 299). Riksdagsstyrelsen beslutade den 15 oktober 2014 om tilläggsdirektiv till REA-lagskommittén. Tilläggsdirektiven innebär att kommittén dels ska utreda om sådana oklarheter om ansvaret för chefspensioner som finansutskottet påtalat i sitt betänkande (Riksrevisionens årsredovisning 2013 [bet. 2013/14:FiU35]) även finns hos övriga myndigheter under riksdagen, dels föreslå hur regelverket kan förtydligas när det gäller ansvaret för och redovisningen av de aktuella pensionerna. Utredningen överlämnade sitt betänkande i oktober 2015 (2015/16:URF1). Betänkandet har remissbehandlats. Riksdagsstyrelsen avser att överlämna en framställning till riksdagen före sommaren 2016.

Den andra riksdagsskrivelsen som inte är slutbehandlad rör frågan om att låta utreda och ta fram förslag rörande gåvoregister och registrering av skulder (bet. 2014/15:KU17, mom. 4 rskr. 234). Riksdagsstyrelsen beslutade den 14 oktober 2015 att ge riksdagsdirektören i uppdrag att låta utreda och ta fram lagförslag på dels en lag om registrering av gåvor till riksdagsledamöter, dels en ändring i lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöternas åtaganden och ekonomiska intressen med innebörden att även vissa skulder ska registreras. En promemoria med lagförslag har tagits fram inom Riksdagsförvaltningen. Den 10 februari 2016 beslutade riksdagsstyrelsen att remittera promemorian. Riksdagsstyrelsen avser att överlämna en framställning till riksdagen före sommaren 2016.

Tidigare behandling

Utskottet konstaterade våren 2015 att riksdagsstyrelsens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser gav en i allt väsentligt fullständig och korrekt bild av riksdagens skrivelser och tillkännagivanden samt att formen för styrelsens redovisning är densamma som i regeringens skrivelse. Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga redogörelsen till handlingarna, vilket också blev riksdagens beslut (bet. 2014/15:KU21, rskr. 236).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte några invändningar mot riksdagsstyrelsens redogörelse. Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2015/16:75

Regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen.

Redogörelse 2015/16:RS4

Redogörelse 2015/16:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

BILAGA 2

Skatteutskottets yttrande 2015/16:SkU9y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet (KU) har gett bl.a. skatteutskottet tillfälle att senast den 26 april 2016 yttra sig över regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelse till regeringen i de delar som rör utskottets beredningsområde.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över redogörelsen i de delar som avser riksdagsskrivelser som utskottet medverkat till och som inte slutbehandlats den 31 december 2015.

Följande nio riksdagsskrivelser har enligt redogörelsen ännu inte slutbehandlats:

- 2001/02:201 om avskaffande av reklamskatten
- 2006/07:115 om tonnageskatt
- 2011/12:170 om Öresundsavtalet
- 2012/13:77 om noggranna överväganden i fråga om inskränkningar av meddelarfriheten och sekretessbestämmelsernas utformning
- 2012/13:241 om utländska näringsidkare som saknar fast driftställe i Sverige
- 2013/14:56 om 3:12-reglerna
- 2013/14:186 om ändring av beställningsbemyndigande och överlåtelse av fastighet
- 2013/14:251 om ett starkare skydd för våldsutsattas personuppgifter
- 2014/15:169 om personligt betalningsansvar.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Totalt redovisar regeringen 27 riksdagsskrivelser med beslut som riktats till regeringen med anledning av socialutskottets betänkanden: två från riksmötet 2005/06, en från riksmötet 2010/11, en från riksmötet 2011/12, en från riksmötet 2012/13, fem från riksmötet 2013/14 och tre från riksmötet 2014/15. De övriga skrivelserna redovisas som slutbehandlade.

Regeringen anför bl.a. i fråga om tillkännagivandet om vårdvalssystem i primärvården (rskr. 2014/15:125) att regeringen den 5 november 2015 beslutade att ta bort Valfärdsutredningens uppdrag i nu aktuell del. Med hänsyn härtill och till det som anges om negativa tillkännagivanden i avsnitt 1 avser regeringen att lägga riksdagsskrivelsen till handlingarna. I avsnitt 1 uttalar regeringen att ett tillkännagivande som innebär att regeringen inte ska utreda eller lämna förslag i en viss fråga kan uppfattas som att riksdagen försöker begränsa regeringens styrande funktion och att sådana tillkännagivanden även kan ifrågasättas utifrån regeringens rätt att väcka förslag enligt regeringsformen. Regeringen anser att den – till skillnad från vad som i övrigt gäller enligt konstitutionell praxis – inte ska behöva ha som utgångspunkt att tillgodose ett tillkännagivande om att inte utreda en viss fråga eller inte lämna ett visst förslag till riksdagen men att det naturligtvis står regeringen fritt att ändå följa ett sådant tillkännagivande.

Utskottets ställningstagande

Om tidsåtgång för att tillgodose tillkännagivanden

Utskottet vill erinra om betydelsen av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödigt tidsåtgång när det gäller att vidta åtgärder för att tillgodose riksdagens tillkännagivanden. Om åtgärder drar ut på tiden är det viktigt att regeringen informerar riksdagen om orsakerna till fördröjningen. Utskottet vill här särskilt nämna tillkännagivandet i betänkande 2005/06:SoU6¹ om det ekonomiska ansvaret för den rättspsykiatriska vården. Enligt utskottets tillkännagivande bör regeringen skyndsamt utreda hur hela eller delar av det finansiella ansvaret för den rättspsykiatriska vården skulle kunna övergå till staten samt snarast därefter återkomma till riksdagen i ärendet.

¹ Rskr. 2005/06:144, moment 13.

Riksdagen beslutade att göra ett tillkännagivande i enlighet med skatteutskottets förslag den 10 april 2002. Sedan 2002 har frågan tagits upp i det årliga budgetarbetet, och ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten togs 2006 och 2008. Utskottet har vid flera tillfällen påtalat att riksdagens tillkännagivande avser avveckling av hela reklamskatten.

I september 2013 överlämnade Presstödskommittén sitt betänkande Översyn av det statliga stödet till dagspressen (SOU 2013:66). Enligt kommitténs bedömning borde reklamskatten avskaffas i enlighet med riksdagens tillkännagivande från 2002.

Konstitutionsutskottet riktade i maj 2015 ett tillkännagivande till regeringen om att stegvis, till en början riktat mot dagspressen, påbörja processen med att avveckla reklamskatten.

I skrivelsen anför regeringen med hänvisning till vad som aviserats i budgetpropositionen för 2016 att ytterligare en del av den resterande reklamskatten ska avskaffas. Avsikten är att reklamskatten för bl.a. dagspressen ska sänkas med motsvarande 20 miljoner kronor fr.o.m. 2017 och med ytterligare 20 miljoner kronor fr.o.m. 2019. Vidare ska enligt regeringen en närmare analys göras av hur det stegvisa avskaffandet ska åstadkommas. Regeringen avser att under 2016 återkomma till riksdagen med ett förslag om sänkning av skatten.

Olika regeringar har i budgetpropositionen för varje år redovisat sina överväganden som inneburit att frågan prioriterats men att det med beaktande av de budgetpolitiska målen inte funnits förutsättningar för en finansiering av en sådan åtgärd. Riksdagen har i sitt budgetbeslut för respektive år godtagit denna uppfattning och samtidigt i allmänhet avvisat en rad motioner om en omedelbar avveckling av reklamskatten. Det kan således enligt utskottets mening inte hävdas att någon regering skulle ha försummat att hörsamma riksdagens begäran att pröva frågan. Till saken hör också att den nuvarande regeringen och tidigare regeringar för riksdagen har förklarat att hela reklamskatten bör avskaffas. Någon kritik från konstitutionell synpunkt kan enligt utskottets uppfattning nu inte riktas mot någon regering för dess hantering av frågan.

Utskottet anser trots detta att det har gått orimligt lång tid sedan riksdagen avgav sitt tillkännagivande och att det nu är angeläget att regeringen slutligen verkställer riksdagens beslut. Det är bra att regeringen nu aviserar ytterligare steg för att avveckla reklamskatten, men utskottet anser att det dessutom borde vara möjligt för regeringen att närmare ange när riksdagsskrivelsen beräknas vara slutbehandlad.

Tonnageskatt

Ett ärende som har tagit alltför lång tid att slutföra är frågan om att införa tonnageskatt. Frågan har sin upprinnelse i en riksdagsskrivelse redan våren 2004. Mot bakgrund av att allt fler EU-länder infört tonnageskatt beslutade riksdagen den 24 mars 2004 i ett tillkännagivande att det var angeläget att

utreda frågan. Frågan utreddes av Tonnageskatteutredningen i betänkande SOU 2006:20. Betänkandet remitterades.

Riksdagen beslutade att göra ett tillkännagivande i enlighet med utskottets förslag den 15 mars 2007 och uppmanade regeringen att påskynda beredningen och återkomma till riksdagen med ett förslag till lagstiftning om tonnageskatt för sjöfartsnäringen.

I april 2012 redovisade regeringen för riksdagen att beredningen av Tonnageskatteutredningens förslag visat på brister i analys och förslag och att utredningen därför inte kunde ligga till grund för någon lagstiftning.

I skrivelsen redovisar regeringen nu att den beslutade att lämna en lagrådsremiss den 5 november 2015 om ett tonnageskattesystem och att förslaget grundar sig på betänkandet Ett svenskt tonnageskattesystem (SOU 2015:4). Förslaget har vidare anmälts till Europeiska kommissionen för prövning enligt gemenskapens bestämmelser om statsstöd. Regeringens avsikt är att överlämna en proposition till riksdagen i mars 2016.

Utskottet kan av redogörelserna till riksdagen från tidigare år konstatera att beredningen av frågan om tonnageskatt tidvis fått stå tillbaka för andra angelägna lagstiftningsärenden. Det kan vara en förklaring till den långa handläggningstiden. Utskottet har viss förståelse för detta och anser att det i vart fall saknas skäl att rikta kritik mot den nuvarande regeringen i fråga om handläggningen av denna fråga.

Regeringen har aviserat att en proposition ska läggas till riksdagen inom kort. Utskottet kan konstatera att regeringens förslag är försenat i förhållande till de tidpunkter som regeringen tidigare aviserat. Enligt vad utskottet fått veta har kommissionens statsstödsprövning av frågan dragit ut på tiden. Eftersom detta är en angelägen fråga utgår utskottet från att regeringen fortsatt behandlar ärendet skyndsamt och att riksdagsskrivelsen inom kort kan vara slutbehandlad.

Öresundsavtalet

När det gäller Öresundsavtalet, dvs. riksdagens tillkännagivande i rskr. 2011/12:170, beslutade riksdagen den 15 mars 2012 med bifall till en reservation (S, MP, V) om ett tillkännagivande om att skatteavtalet med Danmark bör förhandlas om i syfte att förbättra balansen mellan bosättningskommun och arbetskommun vid beskattning av gränspendlare i öresundsregionen.

I skrivelsen redovisar regeringen att arbetet med att utvärdera det särskilda avtal mellan Sverige och Danmark från 2003 som reglerar kompensationen för förlorade skatteintäkter för personer som arbetspendlar mellan länderna, den s.k. utjämningsordningen, inte helt har kunnat slutföras. Först när utvärderingen är klar kan ställning tas till om det utjämningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige till sin storlek är tillräckligt för att möjliggöra kompensation för de kostnader för hemkommunerna som pendlarna medför.

Regeringen har enligt sin redogörelse under lång tid utvärderat avtalet; utskottet anser därför att regeringen inom kort bör kunna ta ställning i frågan.

Om noggranna överväganden i fråga om inskränkningar av meddelarfriheten och sekretessbestämmelsernas utformning

I samband med riksdagens behandling av regeringens förslag om genomförande av ett nytt EU-direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning beslutade riksdagen den 5 december 2012 i enlighet med utskottets förslag att rikta ett tillkännagivande till regeringen om vikten av de svenska principerna om öppenhet och meddelarfrihet och om att inskränkningar av meddelarfriheten måste föregås av noggranna överväganden. Detsamma gällde utformningen av sekretessreglerna. Riksdagen uttalade också att regeringen borde återkomma till riksdagen i ett annat sammanhang och redogöra för hur man avser att följa utvecklingen i dessa avseenden.

Frågan föranledde en anmälan till konstitutionsutskottet med en begäran om en granskning av regeringens hantering av överenskommelsen, direktivet och propositionen om administrativt samarbete i fråga om skatter, och framför allt hur sekretessfrågorna och meddelarfriheten hade hanterats under processen. KU anförde i betänkande bet. 2012/13:KU20.

I granskningen har det framkommit att Finansdepartementet under förhandlingsarbetet om den aktuella direktivbestämmelsen inte fullt ut har förutsett konsekvenserna för meddelarfriheten vid ett senare genomförande i svensk lagstiftning. Det är lätt hänt att sakfrågorna dominerar förhandlingarna och att de konstitutionella frågorna hamnar i skymundan. Enligt utskottets mening är det dock väsentligt att regeringen ser till att de som företräder Sverige i förhandlingarna alltid har grundlagsregleringen i åtanke och att det finns tillräcklig kompetens för att kunna bevaka de konstitutionella frågorna.

Enligt regeringens skrivelse avser regeringen att återkomma till riksdagen i ett lämpligt sammanhang med en redogörelse för hur utvecklingen ska följas när det gäller inskränkningar i meddelarfriheten och sekretessbestämmelsernas utformning. I det sammanhanget avser regeringen också att återkomma i frågan om hur den svenska meddelarfriheten ska uppmärksammas i samband med förhandlingar om EU-rättsakter. Avsikten är att regeringen ska återkomma under 2016.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Utländska näringsidkare som saknar fast driftställe i Sverige

Riksdagen behandlade våren 2013 regeringens förslag om förbättrad konkurrens på lika villkor i kontantbranschen varigenom det generella undantaget från skyldigheten att använda kassaregister för torg- och marknadshandeln slopades. I det sammanhanget beslutade riksdagen den 23 maj 2013 i enlighet med en reservation (S, MP, V) om ett tillkännagivande

som innebär att det bör införas ett krav på kassaregister för utländska näringsidkare som saknar fast driftställe i Sverige.

Enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) undantas den som är befriad från skattskyldighet enligt inkomstskattelagen från kassaregisterkravet. Det innebär att företag utan fast driftställe i Sverige inte är skyldiga att använda kassaregister. Dessa företag är dock skyldiga att betala mervärdesskatt på försäljning av vissa varor och tjänster inom landet. Enligt riksdagen borde regeringen återkomma till riksdagen med förslag till en reglering som inte ställer olika krav på kassaregister utifrån om företaget har fast driftställe eller ej.

I skrivelsen anför regeringen att Skatteverket den 12 december 2013 fick i uppdrag att göra en fördjupad analys och presentera ett bredare underlag för sitt förslag om att näringsidkare ska omfattas av kravet på kassaregister trots att inkomsten från den aktuella försäljningen inte härrör från ett fast driftställe i Sverige. Skatteverket överlämnade i februari 2015 promemorian Förstärkt konkurrens på lika villkor i kontantbranschen. Promemorian har remitterats. Regeringen avser att lämna en proposition under 2016.

Utskottet kan konstatera att lång tid har gått sedan Skatteverket överlämnade sin promemoria och anser att regeringen skyndsamt ska överlämna en proposition till riksdagen.

Uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler

Ett annat ärende som inte har slutbehandlats rör en ändring av de särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag, de s.k. 3:12-reglerna. Under utskottets beredning av ändringsförslaget framkom farhågor om att det inte kunde uteslutas att det fanns ett behov av ytterligare ändringar som motverkade möjligheterna till inkomstomvandling samtidigt som regelverket värnade gynnsamma villkor för företagande och risktagande.

De aktuella ändringarna innebär att det införs ett kapitalandelskrav om 4 procent som innebär att löneunderlagsregeln bara får tillämpas av delägare som äger en viss minsta andel av kapitalet i företaget. Det lönebaserade utrymmet begränsas också till att per år uppgå till högst 50 gånger den egna eller närståendes kontanta ersättning samtidigt som det höjs från 25 till 50 procent av underlaget. En sänkning av löneuttagskravet till 9,6 inkomstbasbelopp införs. En definition av dotterföretag införs. Slutligen höjs den positiva räntefördelningsräntan.

Riksdagen beslutade den 20 november 2013 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen noga bör följa utvecklingen av de förändringar av 3:12-reglerna som föreslogs i budgetpropositionen för 2014 och vid behov skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag som ytterligare justerar regelverket.

I skrivelsen anför regeringen att Utredningen om översyn av 3:12-reglerna (Fi 2014:06) den 15 januari 2015 fick i uppdrag att se över 3:12-reglerna i

syfte att begränsa möjligheterna till inkomstomvandling. Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 september 2016.

Utskottet noterar att utredningen fått förlängd tid och ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 november 2016. Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Ändring av beställningsbemyndigande och överlåtelse av fastighet

Riksdagen behandlade våren 2014 en proposition om förändrad trängselskatt och infrastruktursatsningar i Stockholm. Riksdagen beslutade den 26 mars 2014 bl.a. att bemyndiga regeringen att utan ersättning överlåta fastigheten Järfälla Barkarby 4:1 till Järfälla kommun. I ärendet anförde skatteutskottet, utan att föreslå ett tillkännagivande till regeringen, att utskottet instämde i det som försvarsutskottet hade anført om en analys av de operativa konsekvenserna, en bedömning av merkostnaderna och en dialog med Försvarsmakten i samband med överlåtelsen av den aktuella fastigheten. Skatteutskottet hade i övrigt inget att invända mot att regeringen bemyndigades att överlåta fastigheten.

Enligt skrivelsen beslutade regeringen den 3 april 2014 att godkänna ett avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling. Fortifikationsverket för enligt skrivelsen en kontinuerlig dialog med Järfälla kommun, Stockholms läns landsting och Försvarsmakten om projektet. Parterna är överens om att planera för en överlåtelse av fastigheten vid årsskiftet 2016/17. Regeringen håller sig informerad om dialogen som bl.a. syftar till att minimera de konsekvenser som en överlåtelse av fastigheten kan medföra för Försvarsmaktens verksamhet.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Ett starkare skydd för våldsutsattas personuppgifter

Riksdagen behandlade våren 2014 en proposition om förstärkt skydd av personuppgifter för hotade och förföljda personer. Förslaget innebar att Skatteverkets möjlighet att begära biträde av socialnämnden i ärenden om kvarskrivning och sekretessmarkering lyftes fram i lagtexten och att sekretessen för personuppgifter i ärenden om kvarskrivning förstärktes. Förslaget innehöll också en beskrivning av det fortsatta arbetet med att skapa ett starkare skydd för de våldsutsattas personuppgifter.

Riksdagen beslutade den 8 maj 2014 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande till regeringen om att avsaknaden av ett starkt skydd för våldsutsattas personuppgifter leder till otrygghet och utsatthet och att det därför är viktigt att ett förslag som löser problemen på detta område utarbetas skyndsamt och läggs fram inom rimlig tid.

Enligt skrivelsen gav regeringen den 26 juni 2014 en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder som ger ett förstärkt skydd för hotade och förföljda personers personuppgifter (dir. 2014:98). Betänkandet Ökad trygghet för hotade och förföljda personer (SOU 2015:69) överlämnades i juni 2015 och remitterades. Remisstiden gick ut den 1 december 2015. Enligt skrivelsen bereds ärendet inom Regeringskansliet.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Personligt betalningsansvar

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2014 beslutade riksdagen den 26 mars 2015 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen snarast ska se över reglerna om företrädaransvar och om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård och om bestämmelserna bör ändras för att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten, förbättra villkoren för att starta, driva och utveckla företag och minska riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan.

Enligt skrivelsen gav regeringen den 17 september 2015, som ett underlag för regeringens fortsatta arbete, Skatteverket ett uppdrag att redogöra för hur reglerna om företrädaransvar i vissa fall tillämpas. Uppdraget redovisades den 30 november 2015. Enligt skrivelsen bereds ärendet inom Regeringskansliet.

Utskottet ser att Skatteverket redovisade uppdraget den 30 november 2015 och utgår från att regeringen snarast tillsätter en utredning som skyndsamt tar fram ett konkret lagförslag.

Stockholm den 26 april 2016

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Leif Jakobsson (S), Sara Karlsson (S), Helena Bouveng (M), Peter Persson (S), Anna Hagwall (SD), Rasmus Ling (MP), Anette Åkesson (M), David Lång (SD), Daniel Sestrajcic (V), Larry Söder (KD), Patrik Lundqvist (S), Erik Ezelius (S), Ulf Berg (M), Jörgen Hellman (S) och Said Abdu (L).

BILAGA 3

Försvarsutskottets yttrande 2015/16:FöU3y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Den 5 april 2016 beslutade konstitutionsutskottet att ge övriga utskott tillfälle att senast den 26 april 2016 yttra sig över skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Försvarsutskottet har vid behandlingen koncentrerat sig på de riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Totalt redovisar regeringen 20 riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av försvarsutskottets betänkanden (s. 205–206): 1 från 2010/11, 3 från 2012/13, 6 från 2014/15 och sex från 2015/16. Av dessa redovisas 11 som slutbehandlade och nio som inte slutbehandlade.

Antalet tillkännagivanden som regeringen redovisar beredningsläget för år sammantaget sju stycken i årets skrivelse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att regeringen antingen har vidtagit åtgärder eller påbörjat beredning i de fall då tillkännagivanden ännu inte slutbehandlats. Utskottet är positivt till detta.

När det gäller redovisningen av enskilda tillkännagivanden noterar utskottet särskilt vad som anges i skrivelsen om behandlingen av tillkännagivandet om en översyn av rekryteringen till deltidbrandmän (2010/11:FöU2). Utskottet underströk i sina yttranden till konstitutionsutskottet såväl 2014 som 2015 vikten av att regeringen vidtar de beredningsåtgärder som svarar mot riksdagens tillkännagivande. När det gäller deltidbrandmännen har regeringen ändrat sin bedömning om att momentet skulle vara slutbehandlat. Utskottet välkomnar att regeringen avser att vidta ytterligare åtgärder och att regeringen vid beredningen av frågor om arbetslöshetsersättning vid deltidarbetslöshet kan beakta vad utskottet anfört om rekrytering av deltidbrandmän.

På samma sätt som utskottet framhöll att regeringens åtgärder bör svara mot riksdagens tillkännagivande i ovanstående fråga framhöll utskottet även att regeringens åtgärder när det gäller tillkännagivandet om förbättrad styrning och uppföljning av Försvarsmaktens stöd till samhället bör svara mot riksdagens krav i dess helhet (bet. 2011/12:FöU2). Utskottet såg förra året positivt på att regeringen redovisade en förbättrad återrapportering och uppföljning, men konstaterade att tillkännagivandet även tog sikte på förbättrad styrning av Försvarsmaktens stöd till samhället vid kriser. Regeringen bedömde frågan som slutbehandlad i förra årets skrivelse (skr. 2014/15:75 s. 47). Utskottet konstaterar att det fortfarande finns ett behov av att komplettera tidigare redovisning med uppgifter om vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra styrningen inom området.

I övrigt har utskottet inget att anföra med anledning av skrivelsen.

Stockholm den 26 april 2016

På försvarskottets vägnar

Allan Widman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Allan Widman (L), Åsa Lindestam (S), Hans Wallmark (M), Peter Jeppsson (S), Lena Asplund (M), Alexandra Völker (S), Mikael Jansson (SD), Daniel Bäckström (C), Jakop Dalunde (MP), Lotta Olsson (M), Paula Holmqvist (S), Roger Richtoff (SD), Stig Henriksson (V), Mikael Oscarsson (KD), Mattias Ottosson (S) och Dag Klackenbergh (M).

BILAGA 4

Socialutskottets yttrande 2015/16:SoU4y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Den 5 april beslutade konstitutionsutskottet att uppmana övriga utskott att senast den 26 april 2016 yttra sig över regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP, V).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Totalt redovisar regeringen 27 riksdagsskrivelser med beslut som riktats till regeringen med anledning av socialutskottets betänkanden: två från riksmötet 2005/06, en från riksmötet 2010/11, en från riksmötet 2011/12, en från riksmötet 2012/13, fem från riksmötet 2013/14 och tre från riksmötet 2014/15. De övriga skrivelserna redovisas som slutbehandlade.

Regeringen anför bl.a. i fråga om tillkännagivandet om vårdvalssystem i primärvården (rskr. 2014/15:125) att regeringen den 5 november 2015 beslutade att ta bort Valfärdsutredningens uppdrag i nu aktuell del. Med hänsyn härtill och till det som anges om negativa tillkännagivanden i avsnitt 1 avser regeringen att lägga riksdagsskrivelsen till handlingarna. I avsnitt 1 uttalar regeringen att ett tillkännagivande som innebär att regeringen inte ska utreda eller lämna förslag i en viss fråga kan uppfattas som att riksdagen försöker begränsa regeringens styrande funktion och att sådana tillkännagivanden även kan ifrågasättas utifrån regeringens rätt att väcka förslag enligt regeringsformen. Regeringen anser att den – till skillnad från vad som i övrigt gäller enligt konstitutionell praxis – inte ska behöva ha som utgångspunkt att tillgodose ett tillkännagivande om att inte utreda en viss fråga eller inte lämna ett visst förslag till riksdagen men att det naturligtvis står regeringen fritt att ändå följa ett sådant tillkännagivande.

Utskottets ställningstagande

Om tidsåtgång för att tillgodose tillkännagivanden

Utskottet vill erinra om betydelsen av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att vidta åtgärder för att tillgodose riksdagens tillkännagivanden. Om åtgärder drar ut på tiden är det viktigt att regeringen informerar riksdagen om orsakerna till fördröjningen. Utskottet vill här särskilt nämna tillkännagivandet i betänkande 2005/06:SoU6¹ om det ekonomiska ansvaret för den rättspsykiatriska vården. Enligt utskottets tillkännagivande bör regeringen skyndsamt utreda hur hela eller delar av det finansiella ansvaret för den rättspsykiatriska vården skulle kunna övergå till staten samt snarast därefter återkomma till riksdagen i ärendet.

¹ Rskr. 2005/06:144, moment 13.

Behandlingen av tillkännagivandet om vårdvalssystem i primärvården, riksdagsskrivelse 2014/15:125

Utskottet vill poängtera att det är positivt att regeringen beslutat att ta bort Valfärdsutredningens uppdrag om upphävande av kravet på vårdvalssystem i primärvården i enlighet med riksdagens tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2014/15:125. Utskottet vill dock i detta sammanhang erinra om att utgångspunkten är att regeringen ska följa de tillkännagivanden som riksdagen beslutar om och att regeringen ska underrätta riksdagen om den inte avser att följa ett tillkännagivande och därvid ange skälen till det. Varken grundlagsutredningen (SOU 2008:125), som bl.a. utredde frågan om att lagreglera riksdagens möjligheter att besluta om tillkännagivanden, eller konstitutionsutskottet har i något sammanhang diskuterat huruvida det skulle föreligga någon skillnad mellan s.k. negativa tillkännagivanden och andra tillkännagivanden när det gäller regeringens skyldighet att vidta åtgärder med anledning av sådana beslut. Socialutskottet, som är medvetet om att konstitutionsutskottet avser att undersöka frågan närmare i ett generellt och konstitutionellt perspektiv, delar inte regeringens bedömning när gäller regeringens nuvarande ansvar i fråga om att tillgodose tillkännagivandet i riksdagsskrivelse 2014/15:125.

Stockholm den 26 april 2016

På socialutskottets vägnar

Emma Henriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Henriksson (KD), Anna-Lena Sörenson (S), Cecilia Widegren (M), Lennart Axelsson (S), Per Ramhorn (SD), Amir Adan (M), Mikael Dahlgvist (S), Jan Lindholm (MP), Jenny Petersson (M), Kristina Nilsson (S), Carina Herrstedt (SD), Karin Rågsjö (V), Hans Hoff (S), Sofia Fölster (M), Staffan Danielsson (C) och Christina Örnebjär (L).

Avvikande mening

Behandlingen av tillkännagivandet om vårdvalssystem i primärvården, riksdagsskrivelse 2014/15:125 (S, MP, V)

Anna-Lena Sörenson (S), Lennart Axelsson (S), Mikael Dahlgvist (S), Jan Lindholm (MP), Kristina Nilsson (S), Karin Rågsjö (V) och Hans Hoff (S) anför:

När det gäller behandlingen av tillkännagivandet om vårdvalssystem i primärvården, riksdagsskrivelse 2014/15:125, vill vi anföra följande. Konstitutionsutskottet beslutade i december 2015 att utvärdera vissa frågeställningar kring tillkännagivanden från riksdagen och gränsdragningen mellan riksdagen och regeringen. Konstitutionsutskottets kansli har fått i uppdrag att undersöka frågan närmare och gör nu en inledande kartläggning. Vi avvaktar konstitutionsutskottets slutsatser i dessa frågor och avstår därför från att ta ställning i frågan om tillkännagivanden där riksdagen begränsar regeringens möjligheter att utreda en viss fråga eller dess rätt att väcka förslag.

BILAGA 5

Kulturutskottets protokollsutdrag 2015/16:25

Utdrag ur:
PROTOKOLL **UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2015/16:25**

DATUM Tisdagen den 26 april 2016
TID 11.00–11.55
NÄRVARANDE Se bilaga

**§ 3 Yttrande till konstitutionsutskottet över skrivelse 2015/16:75
Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till re-
geringen**

Utskottet behandlade frågan om yttrande till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse 2015/16:75 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen.

Utskottet beslutade om följande yttrande till konstitutionsutskottet. Riksdagen riktade i mars 2015 ett tillkännagivande till regeringen om att en blocköverskridande och parlamentariskt sammansatt utredning av radio- och tv-avgiften bör komma till stånd i god tid inför nästa tillståndspano 2020 (bet. 2014/15:KrU4, rskr, 2014/15:157).

Regeringen meddelade i budgetpropositionen för 2016 att den avser att återkomma i frågan (prop. 2015/16:1, utgiftsområde 17, s. 39). I sitt betänkande Radio och tv i allmänhetens tjänst förutsätter kulturutskottet att regeringen agerar i god tid och behandlar utskottets tillkännagivande och finner det mycket angeläget att regeringen snarast återkommer i frågan. (bet. 2015/16:KrU5, s. 11–12). I regeringens skrivelse med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen återkommer regeringen med att den avser att återkomma i frågan i god tid inför nästa tillståndspano som inleds 2020 (skr. 2015/16:75, s. 169).

Frågan har även följts upp i riksdagsdebatter både med anledning av utskottets betänkande 2015/16:KrU5 och interpellationsdebatter med Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke i mars 2016 där även frågor om regeringens tidplan för arbetet ställdes.

Utskottet noterar att Medieutredningen inkommit med underlag till Kulturdepartementet i enlighet med sitt uppdrag (dir. 2015:26) i form av promemorian De offentligt finansierade medierna – frågeställningar som bör utredas inför nästa tillståndspano. Utskottet noterar vidare att regeringen beslutat om förlängd utredningstid för Medieutredningen med redovisning av uppdraget senast den 31 oktober 2016 (dir. 2016:14).

Utskottet respekterar att inkomna och kommande underlag från Medieutredningen kräver beredning i Regeringskansliet. Många av underlagen tillsammans med de frågor som de ställer och synpunkter de ger upphov till behöver diskuteras. Det rör sig om komplexa frågor som behöver god tid för att belysas utifrån olika perspektiv och där gott om tid även främjar förutsättningarna för ett bra samtal.

För att möjliggöra delaktighet i utformandet av en solidariskt finansierad och långsiktigt tryggt modell som garanterar fortsatt oberoende för radio och tv i allmänhetens tjänst är det dock angeläget att

en sådan utredning som förutsätts i tillkännagivandet påbörjas. Utskottet finner det anmärkningsvärt att regeringen inte presenterat i vart fall en tidsplan för det kommande arbetet. Ledamöterna från Socialdemokraterna och Miljöpartiet anmälde en avvikande mening och konstaterar att det finns god tid att tillsätta en utredning.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

VID
PROTOKOLLET

Tina Hökebro Bergh

JUSTERAT

Olof Lavesson

RÄTT UTDRAGET
INTYGAR

Tina Hökebro Bergh

Exp. 2016-04-26

KU

BILAGA 6Utbildningsutskottets yttrande
2015/16:UbU5y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet anmodade den 5 april 2016 övriga utskott att yttra sig över skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen och eventuella följdmotioner i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen regeringsbeslut under tiden den 1 januari–31 december 2015.

Utbildningsutskottet har gått igenom behandlingen av de skrivelser som riktats till regeringen i de ärenden där utskottet haft beredningsansvaret och redovisar i detta yttrande sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

Inga motionsyrkanden som rör utbildningsutskottets beredningsområde har väckts med anledning av skrivelsen.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen redovisar regeringen behandlingen av 26 riksdagsskrivelser i ärenden som ligger inom utbildningsutskottets beredningsområde.

Antalet tillkännagivanden som redovisas som inte slutbehandlade under Utbildningsdepartementet (s. 101 f.) i skrivelsen uppgår till 13. I alla utom 1 (en) av dessa riksdagsskrivelser om tillkännagivanden (se rskr. 2013/14:130 om tandhygienistutbildningen s. 106) har utbildningsutskottet haft beredningsansvaret för ärendet. Inga tillkännagivanden redovisas som slutbehandlade i skrivelsen.

I skrivelsen anges riksdagsskrivelse 2010/11:176 om fördjupad samverkan inom forskning, utbildning och innovation – hållbar energi som slutbehandlad (s. 102–103). Riksdagsskrivelsen omfattar ett bemyndigande i fem punkter a–e (prop. 2010/11:38, bet. 2010/11:UbU13). Punkterna a–d i bemyndigandet har tidigare slutbehandlats. Den punkt som regeringen nu anger som slutbehandlad är punkten e som har följande lydelse: Riksdagen bemyndigar regeringen att under perioden 2011–2016 besluta om kapitaltillskott till KIC InnoEnergy SE om högst 11 520 000 kronor.

Med anledning av bemyndigandet redovisar regeringen i skrivelsen följande vidtagna åtgärder:

Den 14 april 2011 beslutade regeringen att ändra regleringsbrevet för budgetåret 2011 för Uppsala universitet och Kungl. Tekniska högskolan med innebörden att 1 260 000 kronor får användas för kapitaltillskott till KIC InnoEnergy SE. Av beloppet avser 360 000 kronor kapitaltillskott för 2010 och 900 000 kronor kapitaltillskott för 2011.

Den 20 december 2011 beslutade regeringen regleringsbrev för budgetåret 2012 för Uppsala universitet och Kungl. Tekniska högskolan som innebär att ett kapitaltillskott på 950 000 kronor, dock högst 100 000 euro, får göras till KIC InnoEnergy SE för 2012.

Den 20 december 2012 beslutade regeringen regleringsbrev för budgetåret 2013 för Uppsala universitet och Kungl. Tekniska högskolan som innebär att ett kapitaltillskott på 950 000 kronor, dock högst 100 000 euro, får göras till KIC InnoEnergy SE för 2013.

Den 12 december 2013 beslutade regeringen regleringsbrev för budgetåret 2014 för Uppsala universitet och Kungl. Tekniska högskolan som innebär att ett kapitaltillskott på 950 000 kronor, dock högst 100 000 euro, får göras till KIC InnoEnergy SE för 2014.

Den 22 december 2014 beslutade regeringen regleringsbrev för budgetåret 2015 för Uppsala universitet och Kungl. Tekniska högskolan som innebär att ett kapitaltillskott på 950 000 kronor, dock högst 100 000 euro, får göras till KIC InnoEnergy SE för 2015.

Den 18 december 2015 beslutade regeringen regleringsbrev för budgetåret 2016 för Uppsala universitet och Kungl. Tekniska högskolan som innebär att ett kapitaltillskott på 950 000 kronor, dock högst 100 000 euro, får göras till KIC InnoEnergy SE för 2016.

Kompletterande information

I proposition 2010/11:38 Fördjupad samverkan inom forskning, utbildning och innovation – hållbar energi föreslogs bl.a. att regeringen skulle få besluta om köp av aktier i Europabolaget KIC InnoEnergy SE och om kapitaltillskott till bolaget. Av propositionen framgår bl.a. att Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) är ett gemenskapsorgan och utgör en juridisk person som är inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 294/2008 av den 11 mars 2008 om inrättandet av Europeiska institutet för innovation och teknik. EIT har utsett Uppsala universitet och Kungl. Tekniska högskolan samt ett antal internationella lärosäten, företag och forskningsinstitut att tillsammans bilda en s.k. Knowledge and Innovation Community (KIC) inom energiområdet. För svenska statens räkning har Uppsala universitet och Kungl. Tekniska högskolan tillsammans med övriga deltagare förhandlat fram ett privaträttsligt aktieägaravtal (General Partnership Agreement on KIC InnoEnergy) inom energiområdet. Avtalet innebär att varje part ska köpa en aktie vardera vid en nyemission i Europabolaget KIC InnoEnergy SE. Av avtalet följer också att varje part ska bidra med finansieringen av bolaget med 100 000 euro, vilket motsvarar 900 000 kronor per kalenderår, under sex år, i form av kapitaltillskott (s. 4–7).

Riksdagens beslut med anledning av propositionen (prop. 2010/11:38) innebär att riksdagen bemyndigade regeringen att under perioden 2011–2016 besluta om kapitaltillskott till KIC InnoEnergy SE om högst 11 520 000 kronor (bet. 2010/11:UbU13, rskr. 2010/11:176).

Regeringen har därefter i regleringsbrev för Uppsala universitet och Kungl. Tekniska högskolan för åren 2011–2016 tillåtit de båda lärosätena att göra kapitaltillskott om totalt 12 020 000 kronor. Beloppen i regleringsbrev för de båda lärosätena uppgår till 500 000 kronor mer än bemyndigandet.

Enligt uppgift från Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har det verkliga utfallet av kapitaltillskotten påverkats av den aktuella kronkursen. Vissa år har det överstigit 900 000 kronor och andra år understigit. Regeringen har för att kunna hantera variationerna i kronkursen tillåtit de berörda lärosätena, Uppsala universitet och Kungl. Tekniska högskolan, att göra kapitaltillskott på 950 000 kronor (dock högst 100 000 euro) per år under 2012–2016. Det har varit möjligt eftersom bemyndigandet är uttryckt som en totalsumma för hela perioden. För 2016 borde detta belopp enligt Regeringskansliet ha varit lägre. Bemyndigandet har därför av misstag överskridits med totalt 36 078 kronor. Regeringen överväger därför enligt Regeringskansliet att i samband med förslaget till riksdagen om

höständringsbudget för 2016 lämna ett förslag om höjt bemyndigande för ändamålet.

Utskottets ställningstagande

Efter att ha gått igenom regeringens skrivelse anser utskottet att redogörelsen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats.

När det gäller riksdagsskrivelse 2010/11:176 om fördjupad samverkan inom forskning, utbildning och innovation – hållbar energi punkten e vill dock utskottet anföra följande. Bemyndigandet om kapitaltillskott till KIC InnoEnergy SE som riksdagen ställde sig bakom uppgår till högst 11 520 000 kronor under perioden 2011–2016. Regeringen har i regleringsbrevet för åren 2011–2016 tillåtit de båda lärosätena att göra kapitaltillskott om totalt 12 020 000 kronor. En differens som uppgår till 500 000 kronor finns således när beloppet i bemyndigandet jämförs med summan av de kapitaltillskott som får göras enligt regleringsbrevet. Detta innebär att regeringen fattat beslut i regleringsbrevet om ett totalbelopp för kapitaltillskott till KIC InnoEnergy SE som inte är oväsentligt större än det bemyndigande om kapitaltillskott som riksdagen godkänt. De rent faktiskt genomförda kapitaltillskotten från lärosätena innebär att bemyndigandet enligt uppgift från Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) totalt överskridits med endast 36 078 kronor. Utskottet vill i det sammanhanget betona vikten av att administrativa rutiner finns på plats i Regeringskansliet och följs för att säkerställa att bemyndiganden om kapitaltillskott från riksdagen inte överskrids. Utskottet noterar att regeringen överväger att i samband med kommande förslag till riksdagen om höständringsbudget för 2016 lämna ett förslag om höjt bemyndigande för ändamålet. Utskottet utgår från att regeringen vidtar lämpliga åtgärder med anledning av det nu anförda.

Stockholm den 26 april 2016

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (L), Camilla Waltersson Grönvall (M), Thomas Strand (S), Betty Malmberg (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Håkan Bergman (S), Jabar Amin (MP), Erik Bengtzboe (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Annika Eclund (KD), Lena Emilsson (S) och Fredrik Christensson (C).

BILAGA 7

Trafikutskottets yttrande 2015/16:TU3y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet uppmanade den 5 april 2016 övriga utskott att yttra sig över skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen och eventuella följdmotioner inom ramen för utskottens beredningsområden. I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen i ett antal skrivelser. Det har inte lämnats in några följdmotioner med anledning av skrivelsen.

Trafikutskottet har vid behandlingen koncentrerat sig på de riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden.

Utskottet anser att regeringens redogörelse i allt väsentligt är korrekt och att den ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats. Utskottet anser dock att det är anmärkningsvärt att regeringen har avslutat tillkännagivandet om Bromma flygplats (rskr. 2014/15:144) trots att regeringen agerat i strid med dess innebörd. Vidare ifrågasätter utskottet att regeringen avser att avsluta tillkännagivandet om en förhandlingsperson för avveckling av citynära flygplatser (rskr. 2014/15:86) delvis med hänvisning till att det är ett negativt tillkännagivande.

I en avvikande mening anser S, MP och V att tillkännagivandet om Bromma flygplats (rskr. 2014/15:144) har hanterats på ett tillfredsställande sätt genom att uppdraget till samordnaren för Bromma flygplats ändrades i december 2015. Vidare framhålls att det är viktigt att inte begränsa regeringens grundlagsreglerade styrande funktion, vilket bl.a. inbegriper att regeringen ska få utreda och väcka förslag.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen redovisas beslut och beredningsläge för sammanlagt 30 riksdagsskrivelser till regeringen sedan 2004/05 med anledning av trafikutskottets betänkanden. Av dessa redovisas 8 som slutbehandlade under den aktuella perioden medan beredning fortfarande pågår för 22 riksdagsskrivelser.

Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av trafikutskottets betänkanden

Riksmöte	Antal skrivelser	Slutbehandlade	Bereds vidare
2004/05	1	0	1
2005/06	1	0	1
2012/13	3	2	1
2013/14	10	1	9
2014/15	10	1	9
2015/16*	5	4	1
Summa	30	8	22

Källa: Skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen.
*Gäller endast första delen av riksmötet.

Slutbehandlade tillkännagivanden

Fyra tillkännagivanden inom trafikutskottets beredningsområde har avslutats av regeringen under det senaste året. För tre av dessa medför det att även respektive skrivelse är avslutad.

Tillkännagivanden som redovisats som slutbehandlade

Riksdagsskrivelse	Tillkännagivande
2012/13:119	Utredning om järnvägssystemets organisation
2012/13:170	Trafikverkets upphandling av vägar och järnvägar
2014/15:144	Bromma flygplats
2014/15:164	Östlig förbindelse runt Stockholm

I det följande redovisas dessa fyra tillkännagivanden och regeringens redogörelse.

Utredning om järnvägssystemets organisation

I riksdagsskrivelse 2012/13:119 finns ett tillkännagivande om att en utredning om järnvägssystemets organisation bör genomföras.

Regeringen framhåller i skrivelsen att den 8 maj 2013 beslutade den att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av järnvägens

organisation (dir. 2013:46). Utredningen har antagit namnet Utredningen om järnvägens organisation (N 2013:02). Syftet med översynen är att ge förslag till förbättringar av järnvägssystemets organisation som på bästa sätt möter framtidens krav på ett effektivt och hållbart transportsystem. Utredningen lämnade den 2 december 2013 delbetänkandet En enkel till framtiden? (SOU 2013:83). Utredningen anordnade den 18 december 2013 ett remissmöte med anledning av delbetänkandet till vilket bl.a. riksdagsledamöter och järnvägssektorns intressenter var inbjudna. Regeringen fattade den 3 april 2014 beslut om tilläggsdirektiv till utredningen som anger uppdraget för utredningens fortsatta arbete (dir. 2014:52). Den 19 december 2014 beslutade regeringen om ytterligare ett tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2014:160). Tilläggsdirektivet innebär bl.a. att utredningstiden förlängdes till den 23 december 2015. I mars 2015 redovisade utredningen delbetänkandet Koll på anläggningen (SOU 2015:42). I delbetänkandet föreslog utredningen bl.a. att Trafikverket bör bygga upp ett underhållssystem, vilket innebär att ta fram systemstöd, metoder och arbetssätt för att ge en aggregerad bild av anläggningen, dess tillstånd, kostnad för att byta komponenter och när så behöver ske, kopplat till användningen av anläggningen. Utredningen redovisade sitt slutbetänkande En annan tågordning – bortom järnvägsknuten (SOU 2015:110) i december 2015. Utredningen anser bl.a. att regeringen närmare bör utreda en förändring i den långsiktiga modellen för marknadstillträdet på järnväg. Mot den nu beskrivna bakgrunden beslutade regeringen den 4 februari 2016 att lägga riksdagens skrivelse till handlingarna i denna del.

Trafikverkets upphandling av vägar och järnvägar

I riksdagsskrivelse 2012/13:170 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör informera riksdagen om uppnådd effektivitet med olika upphandlings- och kontraktsformer inom Trafikverket samt ge Trafikverket i uppdrag att ta fram empiriskt underlag som motiverar strategier och beslut om upphandling, att utveckla de erfarenhetsåterföringssystem som används och som är tillgängliga även för externa forskare och extern revision och att genomföra resultatmätningar av hur upphandlingarnas produktivitet och effektivitet påverkas av olika entreprenadformer.

Regeringen redogör för att ett dialogmöte om Produktivitetskommitténs betänkande Vägar till förbättrad produktivitet och innovationsgrad i anläggningsbranschen (SOU 2012:39) med deltagare från anläggningsbranschen och berörda myndigheter genomfördes i maj 2013. Vidare genomfördes ett seminarium om upphandlingsfrågor riktat till anläggningsbranschen och berörda myndigheter i september 2013 med fokus på vad de olika aktörerna ska göra för att öka produktiviteten och innovationsgraden inom anläggningsbranschen. Regeringen gav 27 februari 2014 Trafikanalys i uppdrag att granska och utvärdera Trafikverkets arbete för att öka produktivitet och innovationsgrad inom anläggningsbranschen (dnr

N2014/01057/TE). Uppdraget omfattar även att utvärdera metoder och instrument för att mäta och värdera utvecklingen. Uppdraget kommer att fortgå t.o.m. 2017 med en årlig rapportering i mars. Regeringen lämnade i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 22) den information som efterfrågades i tillkännagivandet och redogjorde för hur tillkännagivandet i övrigt tagits om hand. Regeringen anförde i propositionen att regeringen inte avser att vidta några ytterligare åtgärder inom det aktuella området med anledning av tillkännagivandet. Skrivelsen är därmed slutbehandlad.

Bromma flygplats

I riksdagsskrivelse 2014/15:144 finns ett tillkännagivande om att regeringen tydligt ska ta ställning och agera för att Bromma flygplats inte bör läggas ned.

Regeringen beslutade den 18 december 2015 att ändra uppdraget till den samordnare för Bromma flygplats som tillsattes den 18 december 2014 (rskr. 2014/15:86). Uppdraget begränsas genom beslutet för att tillmötesgå riksdagens önskemål om att regeringen tydligt bör ta ställning och agera för att Bromma flygplats inte ska läggas ned. Regeringen har inga andra pågående ärenden som berörs av tillkännagivandet. Riksdagens skrivelse är därmed slutbehandlad såvitt avser denna del.

Östlig förbindelse runt Stockholm

I riksdagsskrivelse 2014/15:164 tillkännager riksdagen för regeringen att den bör pröva förutsättningarna för olika finansieringslösningar för en östlig förbindelse som knyter samman trafiklederna runt Stockholm och som inte inkräktar på nationalstadsparken.

Regeringen redogör för att den löpande följer arbetet inom den pågående utredningen som tagit namnet Sverigeförhandlingen (N 2014:04). I Sverigeförhandlingens uppdrag ingår att pröva en finansieringslösning av en östlig förbindelse som knyter samman trafiklederna kring Stockholm och som inte inkräktar på nationalstadsparken. Regeringen har informerats om att Sverigeförhandlingen under 2015 intensifierade arbetet med denna del av uppdraget. Sverigeförhandlingen redogjorde i oktober 2015 för regeringen att östlig förbindelse kommer att vara en del av arbetet med storstadsåtgärder. Vidare redovisar regeringen att Trafikverket åt Sverigeförhandlingen har studerat olika finansieringsmöjligheter för genomförandet av den östliga förbindelsen i Stockholm. Rapporten Trängselskatt med Östlig förbindelse lämnades till Sverigeförhandlingen i september 2015. Sverigeförhandlingen kommer att göra egna analyser och utvärderingar av de underlag som presenterats. Utredningen ska slutredovisa sitt arbete senast den 31 december 2017. Regeringen finner att det saknas skäl att vidta ytterligare åtgärder med anledning av tillkännagivandet. Mot den nu beskrivna bakgrunden beslutade regeringen den 4 februari 2016 att lägga riksdagens skrivelse i denna del till handlingarna.

Tillkännagivanden under beredning i Regeringskansliet

Riksdagsskrivelser till regeringen med tillkännagivanden som redovisats som inte slutbehandlade

Riksdagsskrivelse	Tillkännagivande
2004/05:178 (även 2005/06:308)	Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar
2012/13:259	Flygtrafikledningstjänst
2013/14:168	It och miljön
2013/14:181	Kommunikationsutrustning och körning
2013/14:217, 218	Säkra uppställningsplatser
2013/14:302	Fordonsbesiktning
2013/14:372 (3 mom.)	Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur/Kapacitetstilldelning och trafikledning/Statistik
2013/14:373	Samhällsuppdrag
2013/14:374	Åtgärder inom sjöfarten
2013/14:375	Redovisningscentraler för taxi
2014/15:24 (2 mom.)	Krav på att medföra dokumentation i lastbilar/Beställaransvar
2014/15:25	Beslut om omhändertagande och klampning
2014/15:86	Förhandlingsperson för avveckling av citynära flygplatser
2014/15:123 (2 mom.)	Infrastruktur och förutsättningar för cykling/Trafikregler för cykling
2014/15:144 (2 mom.)	En strategi för luftfarten/Transportstyrelsens avgifter för tillsyn
2014/15:145	Insatser mot alkohol vid bilkörning
2014/15:194	Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet
2014/15:206 (3 mom.)	Beslut om omhändertagande och klampning/Kontroller och tillsyn av åkeribranschen/Lastbilars och bussars längd och vikt
2014/15:207	Ökad kollektivtrafik
2015/16:98	Transportstyrelsens tillsynsavgifter

Regeringen redogör enligt följande för de 22 riksdagsskrivelser som ännu inte är slutbehandlade.

Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar

Det äldsta tillkännagivandet med grund i trafikutskottet som fortfarande bereds inom Regeringskansliet finns i riksdagsskrivelse 2004/05:178 och handlar om att förutsättningarna för införande av obligatorisk utbildning och förarbevis avseende fritidsbåtar bör utredas. Frågan återkommer i riksdagsskrivelse 2005/06:308 där riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om krav på förarbevis för att få framföra vissa fritidsbåtar. Regeringen framhåller att den i propositionen Moderna transporter (prop. 2005/06:160) behandlade frågan om kompetensbevis och hastighetsbegränsning för fritidsbåtar.

Regeringen redogör följande i fråga om detta ärende. Frågan om kompetensbevis för fritidsbåtar har utretts inom Regeringskansliet. En

departementspromemoria (Ds 2008:32) om behörighetsbevis för fritidsbåtar och fritidsskepp har utarbetats och remitterats. En remissammanställning har gjorts. Ett fördjupat kunskapsunderlag i frågan har tagits fram inom Regeringskansliet. Frågan om särskild reglering av vattenskotrar aktualiserades under sommaren 2013. Havs- och vattenmyndighetens redovisning av ett regeringsuppdrag om att kartlägga olägenheter från vattenskotrar och andra mindre, motordrivna farkoster och om att analysera behov av särskild reglering för sådana farkoster redovisades den 29 november 2013 (dnr M2013/01585/Nm). Regeringskansliet remitterade den 19 januari 2016 ett förslag om obligatoriskt förarbevis för vattenskotrar.

Flygtrafikledningstjänst

Vad gäller luftfartsfrågor finns i riksdagsskrivelse 2012/13:259 ett tillkännagivande om att den lokala flygtrafikledningstjänsten på Swedavias flygplatser, de militära flygplatserna och flygplatser som Försvarsmakten har ett stort behov av samt flygplatser inom samfälliga terminalområden även fortsättningsvis enbart ska utövas av Luftfartsverket.

Regeringen redovisar att riksdagen den 17 juni 2014 beslutade om ändring i luftfartslagen (2010:500) efter förslag från trafikutskottet (bet. 2013/14:TU17, rskr. 2013/14:336). Innebörden i lagändringen är att flygtrafikledningstjänsten vid de flygplatser som ägs eller drivs av staten återregleras. Lagändringen trädde i kraft den 15 augusti 2014. Regeringen utfärdade den 10 juli 2014 lagändringen som riksdagen beslutat om. I utskottsbetänkandet anges att regeringen förväntas åtgärda en del av tillkännagivandet (bet. 2012/13:TU18) genom en ändring i luftfartsförordningen (2010:770). Det som kvarstår är ändringar i luftfartsförordningen. I januari 2014 remitterades ett förslag till en sådan ändring samtidigt som ett utkast till lagrådsremiss med ändringar i luftfartslagen remitterades. Förslaget till förordningsändringar fick en del kritik av remissinstanserna, och bedömningen gjordes därför att det inte var möjligt att besluta om förordningsändringarna i samband med ändringen i luftfartslagen. Arbetet med ett nytt förslag till ändringar i luftfartsförordningen pågår. Det kan inte uteslutas att det nya förslaget måste remitteras, men bedömningen är att ett förslag till förordningsändring ska finnas framme under våren 2016.

It och miljön

På det it-politiska området finns i riksdagsskrivelse 2013/14:168 ett tillkännagivande i tre delar om it och miljön med innebörden dels att regeringen bör upprätta en särskild strategi för hur man med olika it-lösningar kan minska transportbehovet och koldioxidutsläppen och därmed uppnå ett mer energieffektivt och klimatsmart samhälle, dels att regeringen även bör verka för att en motsvarande strategi tas fram på EU-nivå och dels att regeringen också bör ställa särskilda krav på att offentliga myndigheter

utnyttjar utrustning för distansmöten i sin verksamhet för att minimera den miljöpåverkan som resor i tjänsten medför.

Regeringen har i regleringsbrevet gett 62 myndigheter i uppdrag att i sitt arbete med att minska utsläppen av koldioxid från resor och transporter, inom ramen för sitt miljöledningsarbete, använda den metodik som tagits fram inom ramen för projektet Resfria möten i myndigheter (REMM). Regeringen har i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 22) angett att politiken på digitaliseringsområdet behöver fortsätta att utvecklas för att svara upp mot framtidens utmaningar och möjligheter.

Kommunikationsutrustning och körning

I fråga om trafiksäkerhet finns ett tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2013/14:181 om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag till lagstiftning med skärpta regler mot viss mobilanvändning vid bilkörning. Tillkännagivandet behandlar frågan om användandet av kommunikationsutrustning i samband med körning.

Regeringen gav i oktober 2013 Transportstyrelsen i uppdrag att ta fram en långsiktig plan för information och andra åtgärder i fråga om förarens aktiviteter under färd med ett motordrivet fordon. Transportstyrelsen redovisade uppdraget i en rapport i april 2014. Bakgrunden till uppdraget var att förstärka och säkerställa god effekt på trafiksäkerheten av den ändring i trafikförordningen (1998:1276) som trädde i kraft den 1 december 2013. Enligt ändringen får föraren, vid färd på väg med ett motordrivet fordon, ägna sig åt aktiviteter såsom användande av mobiltelefon eller annan kommunikationsutrustning endast om det inte inverkar menligt på framförandet av fordonet. I Transportstyrelsens rapport finns en långsiktig aktivitetsplan och förslag till uppföljning av effekten av ändringen i trafikförordningen. Den ändring i trafikförordningen som trädde i kraft den 1 december 2013 har i rättstillämpningen lett till fällande domar för olaglig användning av mobiltelefoner under körning. Transportstyrelsen genomförde under 2015 bl.a. informations- och utbildningsinsatser för att stärka en trafiksäker användning av kommunikationsutrustning i fordon. En utvärdering kan därefter ske av effekterna dels av de bestämmelser som införts i trafikförordningen, dels av den långsiktiga aktivitetsplanen som Transportstyrelsen har tagit fram.

Säkra uppställningsplatser

Riksdagsskrivelsen 2013/14:217–218 innehåller tillkännagivanden om säkra uppställningsplatser för yrkestrafiken.

Regeringen pekar på att den 18 februari 2016 gavs Trafikanalys i uppdrag att genomföra en utredning om trygga och säkra uppställningsplatser.

Fordonsbesiktning

I riksdagsskrivelse 2013/14:302 finns ett tillkännagivande om fordonsbesiktning, nämligen att en utredning snarast bör genomföras om hur utförsäljningen av AB Svensk Bilprovnings besiktningstationer har påverkat priser och tillgänglighet på besiktningensmarknaden, och om att någon ytterligare försäljning av bolagets besiktningstationer inte bör göras förrän utredningen är färdigställd och behandlad.

Regeringen gav den 20 augusti 2015 Transportstyrelsen i uppdrag att undersöka marknadssituationen när det gäller besiktningar i glesbygd samt besiktningar av tunga fordon. Transportstyrelsen ska redovisa sina slutsatser under våren 2016.

Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur, kapacitetstilldelning och trafikledning, statistik

I riksdagsskrivelse 2013/14:372 finns tillkännagivanden om järnvägspolitiska frågor som handlar om att regeringen bör se till att Trafikverket skyndsamt bygger upp kompetens så att verket självständigt kan inspektera både järnvägsanläggningens status och entreprenörernas utförda arbete och se över hur staten kan ta det samlade ansvaret för järnvägsunderhållet på statens järnvägsinfrastruktur i takt med att underhållskontrakten löper ut, om att regeringen skyndsamt bör utreda hur kapacitetstilldelningen och trafikledningen kan bli mer effektiva samt om att regeringen bör utreda hur tillgången på tillförlitlig och offentlig statistik över punktlighet kan säkerställas liksom möjligheterna att offentliggöra statistik över resande.

Regeringen redovisar att frågorna har behandlats av Utredningen om järnvägens organisation som avrapporterade sitt slutbetänkande den 16 december 2015 (se rskr. 2012/13:119). Delbetänkandet Koll på anläggningen (SOU 2015:42) redovisades i april 2015 och behandlade frågan om underhåll av järnvägens infrastruktur. Delbetänkandet har remitterats. En remissammanställning har upprättats, och ärendet bereds vidare. Vad gäller tillkännagivandena om kapacitetstilldelning och trafikledning respektive statistik har de behandlats av samma utredning genom dess slutbetänkande som avrapporterades den 16 december 2015 (se rskr. 2012/13:119).

Samhällsuppdrag

Riksdagsskrivelse 2013/14:373 innehåller ett tillkännagivande om att se över hur uppdragen för SJ AB, Green Cargo AB och Jernhusen AB kan tydliggöras så att samhällsbehovet av klimatsmarta järnvägstransporter i högre utsträckning kan tillgodoses.

I detta fall meddelar regeringen utan någon närmare redovisning att ärendet är under beredning.

Åtgärder inom sjöfarten

I riksdagsskrivelse 2013/14:374 riktar riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att den ska se till att sjöfarten mer effektivt binds samman med järnvägs- och vägtransporter, att regeringen ska arbeta för att genomförandet av de nya svavelreglerna blir så kostnadseffektivt som möjligt samt att regeringen inom en snar framtid bör återkomma till riksdagen med ett förslag på införande av ett system med tonnageskatt.

Regeringen framhåller att det pågår en dialog med myndigheterna för att säkerställa att de hamnar av central betydelse för godstransporter som utpekats i propositionen *Investeringar för ett starkt och hållbart transportsystem* (prop. 2012/13:25) bör vara vägledande för prioriteringar av infrastruktur för godstrafik. Utfallet av detta ska bl.a. tas om hand i kommande planeringsprocess inför en ny nationell plan för transportsystemet för perioden 2018–2029. Med utgångspunkt i handlingsplanen för svensk sjöfartsnäring från 2013 har regeringen beslutat att stötta ett antal sjömotorvägsprojekt av vilka många syftar till att ta fram alternativa miljövänliga bränslen eller olika sorters åtgärder för att rena avgasutsläppen. Vid förhandlingen om svaveldirektivet arbetade regeringen aktivt för att enhetliga svaveloxidutsläppskrav skulle gälla i hela unionen, men detta vann dock inte gehör hos en majoritet av medlemsstaterna. Regeringen följer utvecklingen av de nya svavelreglerna på nationell nivå såväl som EU-nivå. Nationellt har få överträdelse mot de nya reglerna noterats inom ramen för Transportstyrelsens tillsyn. Arbetet med att se över och lämna förslag till ett mer effektivt sanktionssystem för överträdelse av svavelreglerna pågår dock inom Regeringskansliet. Den 5 november 2015 presenterade regeringen lagrådsremissen *Ett svenskt tonnagebeskattningsystem*. I den föreslås att ett frivilligt svenskt tonnagebeskattningsystem införs för svenska rederier tidigast den 20 juni 2016. Förslaget har anmälts till Europeiska kommissionen för prövning enligt unionens bestämmelser om statsstöd. Avsikten är att en proposition ska överlämnas till riksdagen i mars 2016. Därefter avser regeringen att lägga riksdagens skrivelse i denna del till handlingarna.

Redovisningscentraler för taxi

Med anledning av regeringens proposition *Redovisningscentraler för taxi* (prop. 2013/14:223) anför riksdagen i riksdagsskrivelse 2013/14:375 i ett tillkännagivande att den nuvarande möjligheten att bevilja taxameterundantag bör upphävas.

Regeringen beslutade den 23 juli 2015 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att bl.a. utreda och eventuellt lämna förslag på en obligatorisk användning av taxameterutrustning i taxifordon utan möjlighet till dispens (dir. 2015:81). Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 juli 2016.

Krav på att medföra dokumentation i lastbilar/beställansvar

I riksdagsskrivelse 2014/15:24 finns två tillkännagivanden.

I det ena tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om att införa krav på att medföra internationella frakthandlingar i lastbilar under färd.

Vad gäller tillkännagivandet om krav på att medföra dokumentation i lastbilar anför regeringen att av artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1072/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg framgår vilka bevis som ett transportföretag ska kunna uppvisa i samband med kontroller av cabotagetransporter. Europeiska kommissionen har dock i olika sammanhang framhållit att den aktuella förordningen inte ställer några särskilda krav på hur aktuella handlingar ska förvaras och att det därmed t.ex. räcker att de hålls tillgängliga i transportföretagens lokaler. EU-kommissionen har aviserat att den för närvarande arbetar med en översyn av ett stort antal bestämmelser som rör vägtransportområdet. Mot den bakgrunden gav regeringen den 1 oktober 2015 Transportstyrelsen i uppdrag att överväga olika alternativ för hur EU:s regler kan ändras så att krav på dokumentation ska kunna ställas direkt i samband med vägkontroller av godstrafik. I samband med en riktlinjedebatt om vägtransportens sociala aspekter vid ministerrådet för transport, telekom och energi den 10 december 2015 framförde Sverige att det bör bli obligatoriskt att ha bevis i fordonet på vilket slags transport det handlar om.

I det andra tillkännagivandet tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om att se över det nuvarande beställaransvaret.

Vad gäller tillkännagivandet om beställaransvar redovisar regeringen att den gav den 1 oktober 2015 Transportstyrelsen i uppdrag att se över om den nuvarande regleringen av beställaransvar skapar tillräckliga förutsättningar för ordning och reda i transportbranschen. En delredovisning av uppdraget, som även består av andra delar, lämnades till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i mars 2016. I delredovisningen bör om möjligt den delen av uppdraget som handlar om beställaransvar slutredovisas, i övrigt ska delredovisningen bestå av en redogörelse för hur arbetet fortskrider. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 1 maj 2017.

Beslut om omhändertagande och klampning

Riksdagsskrivelse 2014/15:25 innehåller ett tillkännagivande om att utreda möjligheterna att dels låta de föreslagna åtgärderna vid hindrande av fortsatt färd bestå i längre tid än 24 timmar, dels låta en polisman eller en tulltjänsteman besluta om klampning.

Den 1 oktober 2015 gav regeringen Transportstyrelsen i uppdrag att i nära samråd med Polismyndigheten och Tullverket följa upp de nya bestämmelser om cabotagetransporter, åtgärder vid hindrande av fortsatt färd och obligatoriska prisuppgifter vid taxiresor som trädde i kraft under 2015. Transportstyrelsen ska i det sammanhanget utreda möjligheterna att låta

åtgärder vid hindrande av fortsatt färd bestå under längre tid än 24 timmar samt att låta en polisman eller en tulltjänsteman besluta om klampning (dvs. beslut om att förse fordon med mekanisk, elektronisk eller annan låsanordning). Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 1 maj 2017.

Förhandlingsperson för avveckling av citynära flygplatser

I skrivelse 2014/15:86 finns ett tillkännagivande om att det inte bör tillsättas någon förhandlingsperson för avveckling av citynära flygplatser.

Regeringen redovisar att man den 18 december 2015 beslutade att ändra uppdraget till den samordnare för Bromma flygplats som tillsattes den 18 december 2014 (rskr. 2014/15:144). Uppdraget begränsades genom beslutet till att enbart omfatta att pröva förutsättningarna för att utveckla flygkapaciteten och öka möjligheterna till bostadsbebyggelse i Stockholmsregionen. Slutredovisningstiden tidigarelades samtidigt till den 31 mars 2016. Den kvarvarande delen av uppdraget är alltså numera utredande. Med hänsyn till detta och till det som anges i avsnitt 1 i regeringens skrivelse (skr. 2015/16:75 s. 4) om negativa tillkännagivanden och regeringens utrymme att utreda en viss fråga avser regeringen att lägga riksdagsskrivelsen till handlingarna.

Infrastruktur och förutsättningar för cykling/Trafikregler för cykling

I skrivelse 2014/15:123 finns två tillkännagivanden om cykling.

Av det ena tillkännagivandet framgår att regeringen bör ta fram en nationell cykelstrategi som beaktar vad utskottet anför om bl.a. en sammanhängande cykelinfrastruktur och att cykeln bör betraktas som ett eget transportsätt.

Regeringen redovisar att arbetet med att ta fram en nationell strategi har påbörjats i nära samarbete med externa aktörer. Förhoppningen är att strategin ska kunna presenteras före sommaren 2016. Den särskilda satsningen på cykelfrämjande åtgärder som riksdagen beslutat med anledning av budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 22, bet. 2015/16:TU1, rskr. 2015/16:98) för budgetåren 2016 och 2017 kommer att hanteras inom ramen för strategin.

I det andra tillkännagivandet uppmanas regeringen återkomma till riksdagen med en redogörelse för regeländringar för att främja cykeltrafik i städer och inom ramen för detta pröva möjligheten till regeländringar för att göra det möjligt för cyklister över 15 år att använda körbanan även i de fall där det finns en cykelbana.

På denna punkt pekar regeringen på det analysarbete som pågår inom ramen för arbetet med den ovannämnda cykelstrategin. Eventuella förordningsändringar kommer att beslutas vartefter de blir färdigberedda. Det kan ske såväl före som efter beslutet om en cykelstrategi, men arbetet beräknas vara avslutat under 2016.

En strategi för luftfarten/Transportstyrelsens avgifter och tillsyn

I skrivelse 2014/15:144 finns två kvarstående tillkännagivanden (tillkännagivandet om avveckling av Bromma flygplats har slutbehandlats, se ovan).

I det första tillkännagivandet anser riksdagen att en luftfartsstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget bör tas fram inom en snar framtid.

Om detta tillkännagivande anför regeringen att det bedrivs ett arbete inom Regeringskansliet (Näringsdepartementet) med att ta fram av en svensk flygstrategi. En interdepartemental arbetsgrupp följer också arbetet. Regeringen gav den 5 november 2015 Trafikanalys i uppdrag att ta fram underlag till en flygstrategi. Underlaget ska bestå av fakta- och nulägesbeskrivningar samt omfatta information och statistik om flygets roll och funktion i transportsystemet. Uppdraget skulle redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast i mars 2016. Två möten med ett femtiotal externa aktörer har också hållits för att diskutera strategins syfte och innehåll, vilket följdes av skriftliga inspel från aktörerna. Regeringens ambition är att strategin ska beslutas under hösten 2016.

Det andra tillkännagivandet handlar om att regeringen bör se över möjligheterna för flygbranschen att bära kostnaderna för tillsyn.

Regeringen anför på denna punkt att man den 10 september 2015 gav Transportstyrelsen i uppdrag att följa upp tillämpningen av bemyndiganden för vissa offentlighetsrättsliga avgifter. Uppdraget skulle redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 31 mars 2016.

Insatser mot alkohol vid bilkörning

I skrivelse 2015/16:145 tillkännager riksdagen för regeringen att regeringen med skyndsamhet bör se över frågan om hur man kan införa alkobommar i gränshamnarna.

Regeringen anför att i november 2015 redovisade Trafikverket ett regeringsuppdrag genom rapporten Automatisk nykterhetskontroll i hamnar (dnr N2015/07637/MRT). Rapporten har tagits fram i samråd med Transportstyrelsen, Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket samt branschföreträdare och övriga berörda aktörer. Rapporten och den fortsatta beredningen av ärendet diskuterades på ett dialogmöte med myndigheterna den 28 januari 2016.

Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet

I skrivelse 2014/15:194 finns ett tillkännagivande om att det bör införas förarbevis och åldersgräns för framförande av vattenskotrar.

Regeringen redogör för att Regeringskansliet den 19 januari 2016 remitterade ett förslag om obligatoriska förarbevis för vattenskotrar.

Beslut om omhändertagande och klampning / Kontroller och tillsyn av åkeribranschen / Lastbilars och bussars längd och vikt

Skrivelse 2014/15:206 innehåller tre tillkännagivanden som fortfarande är under beredning.

Det första tillkännagivandet går ut på att regeringens ska utreda möjligheterna att dels låta de föreslagna åtgärderna vid hindrande av fortsatt färd bestå i längre tid än 24 timmar, dels tillåta att en polisman eller en tulltjänsteman beslutar om klampning.

Regeringen redovisar att man den 1 oktober 2015 gav Transportstyrelsen i uppdrag att i nära samråd med Polismyndigheten och Tullverket följa upp de nya bestämmelser om cabotagetransporter, åtgärder vid hindrande av fortsatt färd och obligatoriska prisuppgifter vid taxiresor som trädde i kraft under 2015. Transportstyrelsen ska i det sammanhanget utreda möjligheterna att låta åtgärder vid hindrande av fortsatt färd bestå under längre tid än 24 timmar samt att tillåta att en polisman eller en tulltjänsteman beslutar om klampning (dvs. beslut om att förse fordon med mekanisk, elektronisk eller annan låsanordning). Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 1 maj 2017.

Det andra tillkännagivandet handlar om kontroller och tillsyn av åkeribranschen genom att se över möjligheten att tillåta mindre avvikelser från kör- och vilotidsreglerna för yrkesmässig trafik.

Regeringen redovisar att man den 1 oktober 2015 gav Transportstyrelsen i uppdrag att se över möjligheten att tillåta mindre avvikelser från reglerna om kör- och vilotider. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 1 maj 2017.

Skrivelsen innehåller slutligen ett tillkännagivande om dels behovet av att skyndsamt ta fram nödvändiga regeländringar så att lastbilar med en bruttovikt på upp till 74 ton tillåts att trafikera de delar av det allmänna vägnätet som har tillräcklig bärighet, dels behovet av en generösare dispensgivning och fortsatt utredning när det gäller frågan om att tillåta fordonsekipage på upp till 30 meter.

Vad gäller denna del av skrivelsen redovisar regeringen att man den 13 maj 2015 gav Trafikverket i uppdrag att analysera förutsättningarna för och konsekvenserna av att tillåta tyngre lastbilar att trafikera vissa delar av det allmänna vägnätet. Uppdraget redovisades den 30 november 2015. Regeringen avser att under det första halvåret 2016 lägga fram ett lagförslag som innebär att fordon med en bruttovikt på upp till 74 ton ska kunna trafikera det allmänna vägnätet.

Ökad kollektivtrafik

I skrivelse 2014/15:207 finns ett tillkännagivande om statens roll i att bidra till att skapa rätt förutsättningar för att kollektivtrafikbranschens mål om en fördubblad kollektivtrafik ska kunna nås.

Regeringen redovisar följande. I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 22) angav regeringen att kollektivtrafik i huvudsak är ett kommunalt och regionalt ansvarsområde. Det är dock enligt regeringen viktigt att staten bidrar aktivt till att förbättra förutsättningarna för att personer ska kunna resa med kollektivtrafiken. Regeringen har flera möjligheter till åtgärder som kan förbättra förutsättningarna för kollektivt resande, framför allt gäller det förbättring av transportinfrastrukturen och av de regler som styr förhållandena på transportområdet. Det är också angeläget att samhällsplaneringen generellt och i ökad utsträckning främjar en samhällsstruktur med goda möjligheter att resa kollektivt, till fots eller med cykel. Regeringen stöder en sådan utveckling genom bl.a. ramverket för stadsmiljöavtal med fokus på hållbara transporter i städer 2015–2018.

Transportstyrelsens tillsynsavgifter

I skrivelse 2015/16:98 anför riksdagen att regeringen bör genomföra en generell översyn av Transportstyrelsens tillsynsavgifter med syfte att nå ökad effektivitet.

Regeringen anför att man den 10 september 2015 gav Transportstyrelsen i uppdrag att följa upp tillämpningen av bemyndiganden för vissa offentligrättsliga avgifter. Uppdraget skulle redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 31 mars 2016. Ärendet bereds vidare.

Övriga ärendetyper

Redogörelsen i regeringens skrivelse omfattar inte bara beredningsläget för riksdagens tillkännagivanden utan även för andra ärenden som har sin grund i riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen.

Det kan handla om att riksdagen har godkänt vad utskottet har anfört i en fråga utan att det rör sig om ett tillkännagivande. Ett exempel finns i riksdagsskrivelse 2014/15:194 om vad utskottet anfört om sin uppföljning av sjöfartsnäringen och dess konkurrenskraft. Regeringen redogör i skrivelsen på ett omfattande sätt för sitt arbete i denna fråga. Ärendet bereds vidare.

Det kan även handla om förslag från regeringen som riksdagen har godkänt. Ett exempel på det finns i riksdagsskrivelse 2013/14:131 där riksdagen godkänner investeringsplanen för anskaffning av fartyg till Gotlandstrafiken 2014–2016. Detta är enligt regeringen slutredovisat med hänvisning till att bemyndigandet inte längre är aktuellt att utnyttja mot bakgrund av att staten inte behövde anskaffa egna fartyg.

Även utfärdande av lagar till följd av riksdagens beslut redovisas i skrivelsen.

Utskottets ställningstagande

Efter att ha gått igenom regeringens skrivelse anser trafikutskottet att redogörelsen som lämnats, med undantag för tillkännagivandet om Bromma flygplats, i allt väsentligt är korrekt och att den ger en rättvisande bild av hur

riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats. Således har trafikutskottet med nämnda undantag inga invändningar mot regeringens formella redovisning av de beslut som riksdagen har fattat. För vissa tillkännagivanden som fortfarande är under beredning konstaterar dock utskottet att redovisningen av hanteringen är tämligen innehållslös, t.ex. i fråga om samhällsuppdrag (rskr. 2013/14:373).

Utskottet konstaterar att det finns nio skrivelser från riksmötet 2013/14 som ännu inte är avslutade. Antalet skrivelser som tillhör den äldre kategorin kommer dessutom att öka till nästa års redogörelse. Utskottet noterar också i sammanhanget att utskottets äldsta skrivelse som ännu inte har slutbehandlats är från riksmötet 2004/05.

Det är enligt utskottets mening angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant. Utskottet vill också framföra att det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när ett ärende som är under behandling kan tänkas vara avslutat.

Det bör också noteras att det förekommer mer omfattande tillkännagivanden som innehåller olika delmoment, t.ex. det som görs i betänkande 2013/14:TU7 om it och miljön (rskr. 2013/14:32) och betänkande 2013/14:TU20 om åtgärder inom sjöfarten (rskr. 2013/14:374). Utskottet förutsätter att regeringen vid behandlingen av tillkännagivanden även beaktar samtliga sådana eventuella delmoment.

Utskottet anser att det är anmärkningsvärt att regeringen har avslutat tillkännagivandet om Bromma flygplats (rskr. 2014/15:144) trots att regeringen agerat i strid med dess innebörd. Regeringen redogör i skrivelse 2015/16:75 för att den genom att begränsa uppdraget till samordnaren har tagit ställning och agerat för att Bromma flygplats inte ska läggas ned. Utskottet konstaterar dock att regeringsbeslutet om att ändra uppdraget saknar ställningstagande och agerande för att Bromma flygplats inte ska läggas ned. Av samordnarens rapport som offentliggjordes i april 2016 framgår trots det ändrade uppdraget att han anser att Bromma flygplats inte har någon framtid efter 2038. Det står också i motsättning till vad ansvariga statsrådet Mehmet Kaplan framförde i medierna i december 2015 om att samordnaren med det nya uppdraget inte alls får undersöka frågan om Bromma flygplats framtid. Utskottet noterar vidare med oro att infrastrukturminister Anna Johansson i samband med att samordnarens rapport presenterades i april 2016 framförde i medierna att hon ser flera fördelar med att samla flygtrafiken på Arlanda, vilket är i linje med samordnarens uppfattning.

Regeringens bedömning att ärendet är slutbehandlat är därför enligt utskottets mening felaktig, och utskottet motsätter sig den. Detta är mycket otillfredsställande, inte minst mot bakgrund av att frågan om Bromma flygplats är av central betydelse för människor och företag i hela Sverige. Utskottet vill i sammanhanget också påminna om att riksdagens starka åsikt i denna fråga underströks med all önskvärd tydlighet redan i december 2014

med tillkännagivandet om en förhandlingsperson för citynära flygplatser (rskr. 2014/15:86).

Utskottet vill även framföra sin uppfattning om regeringens ställningstagande när det gäller s.k. negativa tillkännagivanden och regeringens avisering om att den avser att avsluta tillkännagivandet om en förhandlingsperson för avveckling av citynära flygplatser (rskr. 2014/15:86) delvis med hänvisning till att det är ett negativt tillkännagivande. Genom uttalandena i skrivelse 2015/16:75 anser utskottet att regeringen på ett olämpligt sätt föregriper det arbete som konstitutionsutskottet inlett om negativa tillkännagivanden. I hittillsvarande konstitutionella praxis görs ingen skillnad mellan olika typer av tillkännagivanden. Regeringens uttalande bryter alltså mot en konstitutionell praxis som alla partier hittills har stått bakom, vilket är anmärkningsvärt. Utskottet ifrågasätter om det finns någon praktisk skillnad mellan negativa och positiva tillkännagivanden. Ett tillkännagivande om att inte utreda Bromma flygplats avveckling har enligt utskottets åsikt samma praktiska innebörd som ett tillkännagivande om att bevara Bromma flygplats.

Stockholm den 26 april 2016

På trafikutskottets vägnar

Karin Svensson Smith

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Svensson Smith (MP), Jessica Rosencrantz (M), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Edward Riedl (M), Lars Mejern Larsson (S), Tony Wiklander (SD), Sten Bergheden (M), Anders Åkesson (C), Boriana Åberg (M), Jasenko Omanovic (S), Per Klarberg (SD), Emma Wallrup (V), Robert Halef (KD), Johan Andersson (S), Teres Lindberg (S) och Lars Tysklind (L).

Avvikande mening

Behandlingen av riksdagens tillkännagivanden om Bromma flygplats (S, MP, V)

Karin Svensson Smith (MP), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Lars Mejern Larsson (S), Jasenko Omanovic (S), Emma Wallrup (V), Johan Andersson (S) och Teres Lindberg (S) anför:

Vi anser att tillkännagivandet om Bromma flygplats (rskr. 2014/15:144) har hanterats på ett tillfredsställande sätt genom att uppdraget till samordnaren för Bromma flygplats ändrades i december 2015. Av ändringsbeslutet framgår att samordnarens uppdrag begränsas till att pröva förutsättningarna för att utveckla flygplatskapacitet och öka möjligheterna till bostadsbyggande i Stockholmsregionen. Vi vill också betona att regeringen även i skälen för sitt beslut framhåller att det beslutsunderlag som samordnaren tar fram bör bli föremål för offentlig debatt innan det används som underlag för eventuella vidare beslut.

I fråga om tillkännagivanden instämmer vi med regeringen i att det är viktigt att inte begränsa regeringens grundlagsreglerade styrande funktion, vilket bl.a. inbegriper att regeringen ska få utreda och väcka förslag. Mot bakgrund av detta anser vi att regeringen måste ha rätten att fritt ta fram underlag för vidare diskussion om t.ex. flygkapacitet och bostäder i Stockholmsområdet. Det är ett värdefullt sätt för regeringen att finna metoder för att uppnå transport- och bostadspolitisk målpuppfyllelse.

BILAGA 8

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2015/16:MJU4y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett miljö- och jordbruksutskottet och övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen samt eventuella motioner.

I skrivelsen redovisar regeringen sina åtgärder med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen genom riksdagsskrivelser. Huvudsakligen är det regeringens åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2015 som redovisas.

Miljö- och jordbruksutskottet har gått igenom behandlingen av de skrivelser som riktats till regeringen med anledning av ärenden där utskottet haft beredningsansvaret. I detta yttrande redovisar utskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

Inga motionsyrkanden som rör miljö- och jordbruksutskottets beredningsområde har väckts med anledning av skrivelsen. I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP, V).

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandling av riksdagens skrivelser till regeringen.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Av de riksdagsskrivelser som tas upp i regeringens redogörelse avser 27 riksdagens beslut i ärenden där miljö- och jordbruksutskottet haft beredningsansvaret. En del av dessa gäller lagstiftningsärenden som utskottet har berett under 2015 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen har beslutat. Dessa riksdagsskrivelser är därmed slutbehandlade.

Antalet tillkännagivanden som redovisas är totalt 29, varav 13 redovisas under Miljö- och energidepartementet och 16 under Näringsdepartementet. Av dessa är 26 inte slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Efter att ha gått igenom regeringens skrivelse anser utskottet att redogörelsen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats. Således har miljö- och jordbruksutskottet inga invändningar mot regeringens formella redovisning av de beslut som riksdagen fattat.

Utskottet kan konstatera att regeringens redovisning för 2015 visar att det finns 26 tillkännagivanden som ännu inte har slutbehandlats. Utskottet noterar att utskottets äldsta skrivelse som ännu inte har slutbehandlats är från riksmötet 1999/2000. Det är enligt utskottets mening angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med tillräcklig skyndsamhet och att de handläggs samvetsgrant.

I detta sammanhang vill utskottet särskilt lyfta tillkännagivandena i riksdagsskrivelse 2014/15:128 om översyn av strandskyddet och riksdagsskrivelse 2014/15:154 om en viltmyndighet. I skrivelse 2015/16:75 redovisar regeringen när det gäller tillkännagivandet om översyn av strandskyddet att Strandskyddsdelegationen i december 2015 redovisade sitt betänkande Strandskyddet i praktiken (SOU 2015:108) till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Ärendet bereds vidare i Regeringskansliet. När det gäller tillkännagivandet om en viltmyndighet redovisar regeringen att Jaktlagsutredningen presenterade sitt delbetänkande Viltmyndighet – jakt och viltförvaltning i en ny tid (SOU 2013:71) i oktober 2013. Betänkandet har remitterats och bedömningen är att vissa aspekter kring en eventuell ny myndighet kräver ytterligare utredning. Frågorna håller på att analyseras.

Utskottet vill betona att det är angeläget att dessa tillkännagivanden hanteras skyndsamt och att regeringen återkommer till riksdagen under innevarande år.

Stockholm den 28 april 2016

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Kristina Yngwe (C), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Isak From (S), Johan Hultberg (M), Maria Strömkvist (S), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Stina Bergström (MP), Gunilla Nordgren (M), Monica Haider (S), Lars Tysklind (L), Jens Holm (V), Lars-Axel Nordell (KD), Marianne Pettersson (S) och Runar Filper (SD).

Avvikande mening

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (S, MP, V)

Matilda Ernkrans (S), Isak From (S), Maria Strömkvist (S), Jan-Olof Larsson (S), Stina Bergström (MP), Monica Haider (S), Jens Holm (V) och Marianne Pettersson (S) anför:

Vi utgår från att riksdagens skrivelser respekteras och hanteras skyndsamt av regeringen. Det finns inte heller några följdmotioner inom utskottets beredningsområde. Vi ser därför ingen anledning till att miljö- och jordbruksutskottet ska yttra sig till konstitutionsutskottet över skrivelse 2015/16:75. Vidare anser vi att det är positivt att regeringen nu hanterar tillkännagivanden som härrör från riksdagsskrivelser långt tillbaka i tiden så att dessa kan avslutas.

När det gäller tillkännagivandena i riksdagsskrivelse 2014/15:128 om översyn av strandskyddet och riksdagsskrivelse 2014/15:154 om en viltmyndighet är detta nyligen beslutade tillkännagivanden. Regeringen har i skrivelse 2015/16:75 redovisat att arbete pågår på dessa områden. Vi anser att utfallet av dessa processer bör avvaktas och ser fram emot regeringens redovisning av detta arbete.

BILAGA 9

Näringsutskottets protokollsutdrag 2015/16:19

Utdrag ur **UTSKOTTSSAMMANTRÅDE 2015/16:19**
PROTOKOLL

DATUM 2016-04-07
TID 10.00–11.30

§ 7 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Utskottet behandlade fråga om yttrande till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen.

Utskottet beslutade att genom ett protokollsutdrag avge följande yttrande: Utskottet har inte något att invända mot regeringens redogörelse i skrivelsen i de delar som rör utskottet. Utskottet vill i detta sammanhang dock återigen påminna om betydelsen av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att hörsamma riksdagens tillkännagivanden. Det är angeläget att regeringen lämnar fullgod information i redogörelsen om orsakerna till fördröjningen i de fall det trots allt blir en fördröjning. För näringsutskottets del gäller detta särskilt tillkännagivandet i bet. 2008/09:NU11 om att regeringen bör utvärdera lagstiftningen för civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område. (J 4 s. 9).

Vid protokollet

Bibi Junntila

Rätt utdraget intygar:

Bibi Junntila

Exp. 2016-04-19
Konstitutionsutskottet